

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL
Majandusteaduskond
Rahvusvaheliste suhete instituut
Rahvusvaheliste suhete ja politoloogia õppetool

Johanna Tiidt

**EESTI JULGEOLEKU SAAVUTAMISE TEE TÄNASES
MAAILMAS –
MIDA JA KUIDAS ETTE VÕTTA RISKIDE
MAANDAMISEKS?**

Bakalaureusetöö

Juhendaja: Aksel Kirch, PhD

Tallinn 2015

SISUKORD

ABSTRAKT.....	3
SISSEJUHATUS	4
1. JULGEOLEKUOLUKORD JA HINNANG SELLELE	6
1.1. Julgeoleku tagamise meetmed	12
1.2 Eesti osalemine rahuoperatsioonides.....	15
1.3. Omakaitse tõhustamine.....	16
1.4. USA eriüksus Tapal.....	19
1.5. Poliitilise olukorra valmidus muutusteks ja uued suunad.....	21
2. JULGEOLEKUOLUKORRA ANALÜÜS JA VÕIMALIKUD LAHENDUSED	26
2.1. Küsitluse meetodika, analüüs ja tulemused.....	30
2.2 Järeldused	35
KOKKUVÕTE	37
VIIDATUD KIRJANDUS	39
LISAD	42
Lisad 1	42
SUMMARY.....	44

ABSTRAKT

Lõputöö teema: Eesti julgeoleku saavutamise tee tänases maailmas – mida ja kuidas ette võtta riskide maandamiseks

Turvatus ja selle võimalik puudumine on iga indiviidi jaoks oluline temaatika. Täna maailmas elame hapras keskkonnas, kus turvatunnet võivad ohustada mitmed mõjurid. Käesolevas töös lähtus autor asjaolust, et tänapäeva ühiskonnas on poliitika ja igapäevaelu piisavalt põimunud, et ka tavakodanik on see, kes peaks tundma turvaohu kui selline eksisteerib.

Autori eesmärk oli uurida läbi küsitluse inimeste hoiakuid hetke julgeolekutasemele ja sellele, mida peavad käesoleval momendil inimesed olulisimaks riskifaktoriks ja millised on need meetmed, mida kasutades annaks olukorda muuta ja parandada. Sellest tulenevalt esitas autor teema uurimiseks kaks hüpoteesi:

H1: Tavakodanik ei tunneta kõrgendatud ohutunnet, arvestades päevakajalisi sündmusi.

H2: Eestis on suurim turvatunnet tekitav asjaolu NATO kohaolek.

Küsitluses osales 60 kodanikku, kellele sai küsimustik edastatud. Aktiivselt võtsid ankeetküsitlusest osa 46 ankeedisaanut, kes tagastasid täidetud versiooni autorile analüüsimiseks. Töös käsitles autor just küsimustele ja nende vastustele tuginedes arvamusi ja seisukohti, mille tulemusena kujunesid välja seisukohad ja hoiakud, millega tõendada püstitatud hüpoteeside paikapidavust.

Võtmesõnad: rahvusvahelised suhted, rahvusvahelised konfliktid, julgeolek, NATO

SISSEJUHATUS

Julgeolek ja turvatunne muutub globaalses tähenduses aina olulisemaks. Tänu infoühiskonna arengule räägitakse kübersõdadest, uutest meetoditest konfliktides ja innovaatiliste strateegiate kasutamist isegi agressorite puhul. Kas tulevik kätkebki pidevat hirmutunde kasvu, kus riiklikus plaanis on võidujooks julgeoleku tugevdamise ja aina uute konfliktiallikate tekkimises? Täna on sellele keeruline vastust anda. Samas, on aeg näidanud, et kuskile ei ole kadunud ka klassikalised sõjalised konfliktid. See kõik kokku annabki keerulise globaalse olukorra ja tõstab esile poliitiliste suhete mängumaa.

Teema valikul lähtuski autor temaatika aktuaalsusest ja asjaolust, et poliitsuhete tasandil on tegemist mitmekihiliste probleemilahendustega, millesse on kaasatud ka tavakodanikud. Sellest tulenevalt on autor teema uurimiseks esitanud kaks hüpoteesi.

H1: Tavakodanik ei tunneta kõrgendatud ohutunnet, arvestades päevakajalisi sündmusi.

Sellise hüpoteesini on autor jõudnud lähtudes asjaolust, et julgeolekupoliitilised teemad on rakendatud ka sisepoliitiliste võitluste ette otsa ja sellest tulenevalt võivad olla kodanikud teemast tüdinud. Muidugi säilib risk, et sellise suhtumise juures ei hinnata olukordi adekvaatselt ja ei tegeleta ka kõige väikemate riskide maandamisega.

H2: Eestis on suurim turvatunnet tekitav asjaolu NATO kohaolek.

Autor arvab, et suurorganisatsiooni kohaloleku tunnetus annab kodanikele turvatunde, mis omakorda paneb hindama riske ja ohte pealiskaudsemalt. Eeldus hüpoteesi kehtivusele tuleneb ka sellest, et mitmed uuringud on tõestanud, et Eesti inimesed on tugevalt NATOsse kuulumise pooldajad ja üldine foon ajakirjanduses on äärmiselt positiivne.

Käesoleva töö käigus soovib autor anda ülevaate julgeolekuolukorrast ja püüda hinnata muutunud situatsiooni võrreldes lähiminevikuga. Autor on kaasanud teema uurimisse läbi ankeetküsitluse tavakodanikke, läbi kelle arvamuste analüüsi kas kinnitada või enda poolt

esitatud hüpoteese ümber lükata ning nende toel leida võimalus ettepanekute tegemiseks julgeoleku tunde suurendamise võimaluste leidmisel.

Lõputöö on jaotatud kahte peamisesse peatükki, millest esimeses annab autor ülevaate julgeolekust ja hinnangust sellele läbi erinevate ekspertide vaatevinkli. Töö teises osas keskendutakse küsitlusele, selle analüüsile ja hilisemalt kokkuvõtete tegemisele. Töös on esitatud mitu joonist, mis on autori poolt valitud, et ilmestada kirjeldamaks käsitletavat teemat või mis on autori enda poolt koostatud tuginedes faktipõhiste andmetele.

Autor soovib tänada juhendajat, kelle asjakohased nõuanded olid oluliseks abiks lõputöö koostamisel.

1. JULGEOLEKU OLUKORD JA HINNANG SELLELE

Julgeolek ja turvalisus on iga vaba kodaniku üks põhiõigusi. Erinevatel ajaperioodidel on kriisikollete arv varieerunud ja läbi aja on ka muutunud konfliktide algpõhjused. Kui 20. sajandi peamisteks suuremateks konfliktisituatsioonideks olid I ja II maailmasõda, mis oma olemuselt mõjustasid ühiskondlikku korraldust peaaegu terves maailmas, siis 21. sajand on kaasa toonud oluliselt uuemad ja erinevamad julgeolekut nõrgestavad olukorrad.

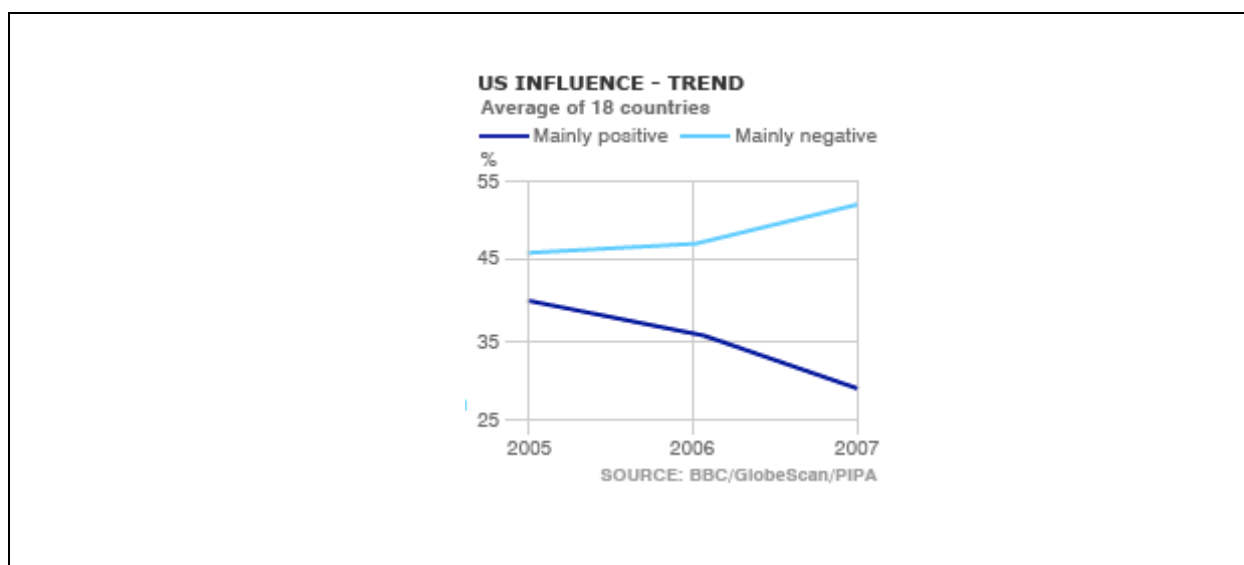
Millised on need sündmused, mis tõid kaasa olulised suunamuutused ja panid enamiku rahvusriike ümber hindama julgeolekupoliitikat ja turvalisust?

Uus aastatuhat oli saanud vaid alata, kui 9. septembril 2001. aastal vapustas maailma terroriakt, mille sarnast ei osanud maailm oodata ega karta. Terrorirühmituse Al-Quaeda 19 terroristi kaaperdasid 4 reisilennukit. Kaks lennukitest võtsid suuna New York'i kesklinnas paiknevatele kõrghoonetele, üks võttis suuna Pentagoni peahoonele ja neljas lennuk kukkus alla Pennsylvanias. Kogu sündmus tõi kaasa üle 3000 hukkunu. Tekkis uus arusaam ususõdadest ja mõistmine kui haavatav võib olla rahu ja rahvuslik julgeolek. Peale uue olukorra teadvustamist võeti rahvusvahelisel poliitilisel tasandil mitmeid hoiakuid ja resolutsioone seisukohti terrorirühmituste eksisteerimise ja toimimise osas. Näiteks Euroopa Liit on oma ametlikus seisukohas nentunud, et mälestatakse sügavalt arvukaid ohvreid, kelle peredele ning sõpradele avaldatakse kaastunnet ning rõhutatakse hukkamõistu igasuguse terrorismi vastu. Need kohutavad rünnakud näitavad selgelt, et terrorism on oht kõikidele riikidele ja rahvastele. Ükski ajend ega rahulolematuse millegi suhtes ei õigusta terroriakte. (In quotes ... 2006))

Kõige paremini iseloomustab Euroopa hoiakut toimunud sündmusele Angela Merkeli väljaütlemine, mis kannab endast resolutsiooni sõnumit ja näitab kui tõsiselt hindavad tekkinud olukorda Euroopa suurriigid ja nende juhtivad poliitikud. Merkeli sõnumit võib tõlgendada järgmiselt: Meie võitlus islami terrorismi vastu on võidukas ainult siis, kui me tugevdame demokraatlikku ja majanduslikku arengut kriisipiirkondades ning kultiveerime austust

inimõiguste vastu. Isegi võitluses terrorismi vastu, ei pühitse eesmärk abinõu. Lisaks kindlameelsusele ja rahvusvahelisele ühtsusele, peab meie motoks selles võitluses olema austus rahvusvahelise seaduse vastu ja austus ja tolerantsus teiste kultuuride suhtes. Paljud haavad ei ole veel paranenud ning me oleme mõtetes kõigi nendega, keda see päev isiklikult mõjutas. (In quotes ... 2006)

Peale 9/11 terroriakti algas suurem julgeolekupoliitiline analüüs ja enamik riike muutsid julgeolekupoliitilisi suundi ning oluliselt muutus rahvusvaheline poliitiline koostöö just julgeolekutagamise ja strateegiliste plaanide tegemises. Järgnevatel aastatel oli märksõnaks USA sõjaline tegevus Iraagis ja vasturünnakud terrorismile. Perioodil 2003-2011 toimuski sõjaline sekkumine USA algatusel Iraaki, mille eesmärk oli terrorirühmituste mõju vähendamine ja massihävitusrelvade avastamine. Kõnealune sõjaline sekkumine tõi kaasa rahvusvahelises poliitikas diskussioone teemadel, et kas sedalaadi vahendid on õigustatud ja kas riiklikud kulutused sõjale on asjakohased. Oli pooldajaid ja tuliseid vastaseid. Üldist arvamust, aga illustreerisid mitmedki rahvusvahelised uuringud. Näiteks korraldas BBC World Service uuringu, milles uuriti kodanike arvamusi sõjale Iraagis. Uuringus osales 26381 vastajat 25-st erinevast riigist. Tulemused näitasid selgelt, et tavakodanikud suhtusid aktiivsesse sõjategevusse negatiivselt ega pooldanud sedalaadi invasiooni. Nagu jooniselt (Joonis 1) on näha, et suhtumise muutus olnud ajas kiire ja valdav.

Joonis 1. Hoiakud USA tegevusele.
Allikas: (View of US's ... 2007)

Selle kõige tulemusena võib nentida, et uus arusaam vaenlasest kui terroristist oli sedavõrd kinnisideenakinnistunud, et rahvusvahelises poliitikas hakati unustama klassikaliste konfliktide olemust ja riskide hindamine vähenes. Siinkohal peab autor silmas just hinnangut Venemaa tegevusele ja sellele, mis moodi hindas Venemaa terrorirühmituste tegevust ja, et terrorihirmu egiidi all oli võimalik nii mõnedki poliitilised tahted allutada.

Kui teise aastatuhande esimene kümnend möödus USA ja lähisida riikide konfliktide egiidi all, kus Euroopa Liit sai teha vaid järeldusi ja läbi NATO sõjalises tegevuses osalejana lüüa kaasarahvusvahelise julgeoleku tagamises, siis Ukraina kriis tõi konfliktikolde Euroopasse. Rahutused Ukrainas, mis algusperioodil tundusid kui rahvalik meeleavaldus, said ootamatult suure ja tähendusliku pöörde. Märts 2014 on Ivar Krastev avaldanud aramusloo ja andnud alljärgnevaid hinnanguid.

Venemaa soov ja tahe rikkuda Ukraina territoriaalset terviklikkust on üle poole sajandi tõsiseim väljakutse Euroopas valitsevale korrale. Selles konfliktis seisavad vastamisi hiiglaslik tuumariik ja Prantsusmaa suurune riik, autokraatlik režiim ja revolutsiooniline valitsus. Venemaa interventsioon Ukrainas tõstatab küsimuse julgeolekugarantiide pidamise kohta, mida Lääs jagas Ukrainale, kui viimane loobus 1994. aastal tuumarelvast. See käib risti vastu paljude eurooplaste veendumusele, et tänapäeval on nende maailmajaos suur sõda sisuliselt võimatu. Praeguse konflikti tulemus võib olla Venemaa kolmanda impeeriumi teke või Ukraina nuririik keset Euroopat. (Krastev, 2014)

See kuidas Venemaa President Valdimir Putin oma tegudes jääb alati süütuks on imekspanevalt, kuna tänapäeval on meil Euroopa kohtud, ning USA, kes on kui "maailma politsei". Loomulikult autor ei arva, et kui Euroopas toimub midagi, siis peaks USA meile kohe appi tulema, kuid siiski ta õnneks seda teeb, suuremal või väiksemal määral. Kuid see kui USA saadab enda väed Euroopasse, näiteks Ukrainasse, on neile väga suur väljaminek. Venemaa valitsusega rääkimine on raske ning pea võimatu, kuid kui vaid saaks leida põhjused Venemaa valitsuse karistamiseks, saaks olla Venemaa naabrid rahus.

Venemaa President Vladimir Putin ise räägib Krimmi sõjast kui selle päästmisest. Valitsuse juhi seisukoht on, Venemaa soovis vaid head ning kaitsa inimesi, kes seal elavad.

Olgugi, et see tegevus on viinud tuhandete Ukraina kodanike hävinguni, on Venemaa kindel, et kaitseb vene kodanikke, kes seal elavad.

Just selliste mõtete eest peaksimegi kartma kõige rohkem Venemaa valitsust ning tema tegusid. Hetkel arvab autor, et meie kaitsmiseks peaks korraldama kokkusaamise Venemaal, kus tulevad kokku meie kaitseminister Sven Mikser, Eesti President Toomas-Hendrik Ilves ning Venemaa President Vladimir Putin. Venemaale tuleks igaks juhuks meelde tuletada ja näidata dokumente ning lepinguid, mis on sõlmitud, et tagada rahu ning Eesti iseseisvus.

"Me pidime alustama tööd Krimmi tagastamiseks Venemaale, sest me ei saanud jätta seda territooriumi ja sealset rahvast saatuse hooleks, kaitsetuks rahvuslaste eest"(Putin: Krimm ... 2015).

Oma käiku Krimmi suunas selgitab Putin, et Krimmis korraldati küsitlus, kus 75% vastajatest pooldasid ühinemist Venemaaga. Putin räägib, et kui tal õnnestuks Krimm taasühendada Venemaaga, suureneks inimeste arv kindlasti, kes seda ka sooviksid. Kuid alustades sõda Krimmis, kus enam ei olnud võimalik rahu elada, lootis vene riigipea siiski, et Krimmi elanikud on endiselt Putini poolt ning selgitas, et lõppeesmärgiks oli anda rahvale võimalus avaldada arvamust kuidas ja kus soovitakse edasi elada. Venemaa tegevus oli ajendatud sellest, milliseks peeti enda kohustust.

Venemaa okupeeris Krimmi pärast Janukovõtši tagandamist 2014. aasta veebruari lõpus. Krimm annekteeriti märtsi keskpaigas.

2015.a kevagel oli meedias juttu, et Putin soovib kõik Balti riigid ka tagasi võita. Vähemalt uudistes on see teema maha vaibunud, ning autor loodab, et see ei ole vaikus enne tormi. Kuid siiski peab Eesti olema valmis koguaeg ning lootma vaid iseendale, kuigi me oleme ka NATOs, ei anna see meile 100%st kaitset. (Putin: Krimm ... 2015)

Ron Asmus arvas näiteks juba 2005. a. , et reaalne oht nii meile kui ka Lätile ja Leedule ei ole niivõrd sõjaväeline liikumine kui poliitiline surveamine. Hirm seisneb Venemaa poliitiliselt mõjutatud investeeringutes, Venemaa energiast sõltumises ning

poliitilise mõju kokku ostmises mis õõnestab Baltikumi poliitilist iseseisvust ja suveräänsust. (Stokes 2009)

Raivo Vare kirjeldab õudusunenäolist stsenaariumit kaasaegsest Eestist, mis kõlab kajana Venemaa 2008. aasta sissetungile Gruusiasse. Eestis on suur osa rahvastikust venekeelne vähemus, paljud neist madala kvalifikatsiooniga töölised, keda on eriti rängalt tabanud halb majandus. Vare mureseb etniliste rahutuste pärast idapiiril Venemaaga, võimalusel Narvas, Eesti suuruselt kolmandas linnas. (Ibid.)

Siiski on just Ukrainas toimuv mõjutanud enim Eesti sisepoliitilisi hoiakuid ja nii mõnigi erakond on võtnud seda kui hirmutamisstrateegiat. Hinnanguid antakse erinevaid ja tavakodanik saab olla vaid äraootaval seisukohal ja omas mõtetes analüüsida konflikti võimalikkust kodumaal. Kas Venemaa sooviks taastada oma varasemat Nõukogude Liidu territooriumi? Kui suur sõjaline oht on Eestile Venemaa? Kas kuulumine NATOsse kindlustab rahvusriigi turvalisuse? Viimastel kuudel on väljaütlemisi olnud erinevaid ja just sellest lähtekohast peetakse ka poliitilisel tasandil enim debatte.

Suurbritannia ajakiri Telegraph kirjutas 2015, veebruar kuidas saaks Balti riigid olla kindlad, et Venemaa neid ründama ei tule. Esiteks mainiti kuidas on see suurepärane, et Eesti on NATOs ning edasi mainiti kuidas Eesti koostöö teiste riikidega on väga kasulik olnud, ehk kui Putini valitsus otsustaks rünnata Eestit, siis on ka Suurbritannia kohustatud tulema appi kaitsma Eesti piiri. Kui see juhtub, tähendaks see ühtlasi ka seda, et Suurbritannia satuks ka ise sõjaolukorda riigiga, mis omab maailma suurimat tuumaarsenali. See tähendab suurimat konflikti Läänemere kallastel ja võib kujuneda laiaulatuslikumaks kui vaid Eesti-Vene sõda. (Blair 2015)

Ning ka sellel põhjusel on alust arvata, et Vene invasioon jääb ebatõenäoliseks. Suuremaks ohuks on see, kui Putin kasutab samu meetoteid mida kasutas ta Ukrainasse sisse tungimiseks.

Balti ja Venemaa sõjalist varustust ei anna võrreldagi, kuid Balti riigid saavad loota NATOle. (Blair 2015)

Et tuua näide meiepoolselt solidaarsusest NATO vastu, on Afganistanis Eesti väeosi 150, Läti omi 175 ja Leedu omi 250. Üldises plaanis on need küll väiksed numbrid, aga Eesti võib tuua oma pühendumuse argumendiks väikse rahvastiku arvu. Elaniku kohta on meie sõdureid Afganistanis rohkem kui ühelgi teisel NATO liitlasel. 2009. aasta seisuga on Afganistanis hukkunud kuus eesti sõdurit. 2014. aastal on see number 11. (Rohemäe 2014)

Joonis 2. Balti ja Venemaa sõjalise varustuse erinevus.(Blair 2015)

Esitatud joonisel on väga hästi näha Eesti, Läti ja Leedu sõjaväe oluliselt väiksem osa Venemaaga võrreldes.

Siiski on praegune riigikaitsemudel Eestis väljakujunenud kahel rahulikul aastakümnel. Kuid samal ajal on Venemaa järk-järgult suutendanud oma suutlikust ja tahet sõjalist jõudu rakendada ära kasutades sisepoliitilise probleeme naaberriikides. Meie idanaabril on nüüd tekkinud uue aspektina võimalus kasutada sõjalist jõudu väga kiiresti, ise samal ajal teistes riikides mässu ja rahutusi õhutades. See tekitabki segadust vajalike vastumeetmete määratlemisel ning rünnataval riigil jääb väga vähe aega nende rakendamiseks. (Hurt 2014)

1.1. Julgeoleku tagamise meetmed

Mis on NATO?

NATO on kollektiivse kaitse põhimõttel rajanev iseseisvate riikide ühendus, mis loodi 4. aprillil 1949. aastal Washingtoni lepingu allkirjastamisega. Leping paneb aluse NATO liikmesriikide ühisele kaitsele, käsitledes rünnakut ühe liikme vastu rünnakuna kogu alliansi vastu. (Mis on NATO...)

2014 aasta seisuga on NATO liikmesriigid: Albaania, Ameerika Ühendriigid, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Horvaatia, Island, Itaalia, Kanada, Kreeka, Leedu, Luxemburg, Läti, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Suurbritannia ja Põhja-Iirimaa Ühendkuningriik, Taani, Tšehhi, Türgi, Ungari.

Joonisel on näha liikmesriigid koos liitumisaastatega.

BELGIUM (1949)	THE UNITED KINGDOM (1949)	ESTONIA (2004)
CANADA (1949)	THE UNITED STATES (1949)	LATVIA (2004)
DENMARK (1949)	GREECE (1952)	LITHUANIA (2004)
FRANCE (1949)	TURKEY (1952)	ROMANIA (2004)
ICELAND (1949)	GERMANY (1955)	SLOVAKIA (2004)
ITALY (1949)	SPAIN (1982)	SLOVENIA (2004)
LUXEMBOURG (1949)	CZECH REPUBLIC (1999)	ALBANIA (2009)
NETHERLANDS (1949)	HUNGARY (1999)	CROATIA (2009)
NORWAY (1949)	POLAND (1999)	
PORTUGAL (1949)	BULGARIA (2004)	

Joonis 3. NATO liikmesriigid liitumisaastaga. (Mis on NATO ...)

See, et väike riik nagu Eesti on NATO, on väga oluline ning kindlasti suurt kaitset pakkuv faktor. Eesti on NATOS juba alates aastast 2004.

Eesti liitus NATOga 29. märts 2004. Kuna NATO on rahvusvaheline organisatsioon, siis tänu sellele saab ka Eesti osaleda rahvusvahelises julgeolekukoostöös. Ning tänu sellele saab tagada tõhusamat kaitset Eesti riigile.

Viimasel ajal on Eesti julgeolek kindlustatud edukamalt kui ei kunagi varem, tänu sellele, et Eesti on NATO ning ka Euroopa Liidus. Tänu nendele aitavad nad Eestile tagada rahvusvahelise seisundi stabiilsuse ning intergeerituse demokraatlikus läänemaailmas. Kuna Eesti on väga mobiilne ning jätkusuutlik relvastuses, on see vaid pluss, kuna siis saame aidata kaasa rahuoperatsioonides teistes riikides, ning mida rohkem Eesti panustab teistes riikides viibimisele, seda suuremat tuge on ka meile oodata NATO poolt.

On väga palju muutunud küsimus julgeolekukeskkonnas, kuna see on muutunud väga mitmekülgseks. Tänu sellele on tõusnud pinnale küsimusi kus neid varem ei ole olnud - terrorismi vastases võitluses, energiavarustuskindluse tagamisel ning küberjulgeolekus. Need

on tänapäeval väga suured ning olulised küsimused ja ka sellepärast 2010. aastal täiendati NATO julgeolekupoliitika põhialuseid Lissaboni tippkohtumisel.

Uuendatud dokumendis on kirjas kõik vajalik mis annab hinnangu üldisele julgeolekukeskkonnale. Dokumendis on käsitletud nii konventsionaalseid kui ka uuemaid ohte milleks on kindlasti küberjulgeolek, ballistilised raketid ning üks olulisemaid ka globaalsed hüved, ehk nende resursside kättesaadavus. Lisaks sätestab uuendatud dokument ka NATO enda strateegilised eesmärgid ja nende täitmiseks vajalikud vahendid järgmiseks kümneks aastaks. Selle kontseptsiooniga sõnastatakse kolm kõige tähtsamat põhiülesannet, ehk kollektiivkaitse, koostöine julgeolek ning kriisiohje. (Välisministeerium ...)

Siiski võib Eesti end tunda tänu NATOsse kuulumisele turvalisemalt, kuna hetkel on sõjalineolukord aktiivne, saavad NATO tippjuhid kokku, et muuta olukorda turvalisemaks. Nii toimuski viimane NATO tippkohtumine 4.-5. septembril 2014 Walesis.

Ka Eesti osales seal ning see tippkohtumine oli Eesti jaoks väga edukas. Eesti sai julgeolekuküsimustes postisiivseid vastuseid ja ka rohkem kindlustunnet NATO poolt. Lisaks andis NATO valmisoleku tegevuskava (Readiness Action Plan) vastuvõtmisrnga tunnistust alliansi ühtsusest ja valmisolekust vastata mistahes ohtudele, kohaneda operatiivselt muutuva olukorraga ja tugevdada kollektiivkaitset NATO idatiival, sealhulgas Eestis. (Välisministeerium ...)

Siiski ei ole head ilma halvata. Eesti on olnud juba mitmeid kuid mures NATO-poolse eriolukorralise tegevuskava puudumise üle meie alade kaitseks. President Ilves toob välja, et Venemaa kuigi ebatõenäolise sissetungi korral ei ole liidul detailseid plaane, milliseid väed koguneksid millisele teeristile, et vastu võidelda. Selline ettevalmistamatus ei ole juhuslik vaid pigem teadlik püüd NATO poolt mitte venelastes vaenu õhutada. Kadri Liik arvab siiski, et tegevuskava on vajalik ning mida tõsisem ja läbimõeldum on plaan, seda ebatõenäolisem on, et seda tuleb kunagi kasutada. (Stokes 2009)

1.2 Eesti osalemine rahuoperatsioonides

Ise kaitset soovides peab ka midagi vastu andma. Ehk julgeolekupoliitikas tähendab see seda, et riik keda kaitstakse, peab omaltpoolt kaitsma ka teisi abivaja minevat riiki. Tuleb minna oma enda riigist välja teise riiki kas siis sõtta või juba valmisolekuks valmistama. Tihti toimub palju õppuseid välismaal, kuna kunagi ei tea kuhu võidakse sõjaväelane saata.

Väga oluline on julgeolekupoliitikas ka rahvusvaheline julgeolekukoostöö ning tänu sellele peamegi olema ka meie rahvusvahelise kriisireguleerimis- ja rahuoperatsioonides. See ongi meie kõige olulisem panus koostöösse, et saada vastu kaitset NATO poolt ning teistest rahvusvahelistest organisatsioonidest.

Eesti on oma riigi vanuse kohta olnud väga kaua aktiivne rahvusvahelistes operatsioonides osalemises. Eesti riik alustas osalemist aastal 1995. ning peale seda on Eesti saatnud kriisipiirkondadesse palju erinevaid sõjalisi üksusi ning spetsialiste järgmistelt erialadelt: jalaväelased, sõjaväepolitseinikud, staabiohvitserid, meedikud, demineerijad (EOD), lennujuhid, sõjalised vaatlejad, transporditeenindajad ja kaubakäitlejad. Kuni tänaseni on erinevatel missioonidel viibinud kokku üle 2000 Eesti kaitseväelase! Rahaliselt toetab Eesti Afganistani julgeolekujõudude arendamist 500 000 dollariga iga-aastaselt perioodil 2015-2017. Lisaks on Eesti väga suuresti panustanud ka riikidesse, kus juba sõda on toimunud ning siis saatnud arenguabi ning toetanud tsiviilpanusena. Ehk saatnud toidu ning meditsiini abipakke.

Siiski on meil suureks probleemiks see, et NATOsse kuulumine ei taga meie julgeolekut automaatselt. Selleks, et liitlased meieni jõuaks võtab see kõik palju aega. Kahjuks teab seda väga hästi ka meie suurim vaenlane Venemaa. Kuna siiski oleme kiirreageerimises, siis reaalne esmaabi on ette nähtud NATOI eelväena ligi 13 000 võitlejaga. Kui Venemaa peaks Eestit ründama, siis NRF (NATO Responce Force) peab olema valmis viie päevaga kriisipiirkonda jõudma peale seda kui on otsus vastu võetud, et see riik vajab abi. Kahjuks jõuab agressor teha enne palju kahju riigile kus ta on, kui keegi füüsiliselt appi jõuab. Poolteistsada Ühendriikide sõjaväelast ja õhuturbemissioon on head ühtsuse sümbolid, kuid ei nende hulk ega mandaat ole piisav arvestatavaks toeks sõja korral.

Meil on väike lootus, et uus loodav 4000-5000 mehega kiirreageerimisüksus jõuaks meieni kiiremini kui NRF, kuid ka juba vaadates, on ka neil raskusi. Eestil tuleb suure tõenäosusega pikk periood oma jõududega Eestit üleval hoida, kuna probleem on selles, et isegi kui NRF jõuab kiirelt (2-5) päevaga Eestisse saab Venemaa taanduda oma piiridesse, kus keegi ei saa teda karistada. (Välisministeerium ...)

Üheks suurimaks probleemiks Eestil on see, kui Venemaa otsustab meid rünnata, ning NATOst tuleb positiivne vastus meile appi tulla, siis kuidas saavad abiväed meieni?

Eesti on merega ühendatud ning Tallinna ja Paldiski sadam on sõja korral esimesed sihtmärgid, nagu ka Tallinna Lennujaam ning Ämari lennubaas. Kui vaenlane ründab, on need neli kohta arvatavasti esimesed mille ta kasutuskõlbmatuks teeb, et siis ei saaks meile keegi appi tulla ega lisavägesid saata. Meie ülessandeks oleks hankida vastavad õhutõrjerelvad, et kaitsta strateegiliselt olulisi maabumiskohti. (Ibid.)

Lisaks on väga oluline Eesti sõjaväelastele selgitada, et peab võitlema kogu jõust ning lõpuni välja, mitte neile sisendada, et prooviga vastu pidada seni kuni NATO abivägi on teel.

Siiski peame me valmistuma halvimal, kuid lootma parimat! Kui me saame sõjaolukorras abi, on see pigem meile boonuseks kui iseenesest mõistetavaks. Peame tegema pikka ja rasket psühholoogilist ja füüsilist tööd oma sõduritega, et võitlustahe ei murduks kergelt. Loomulikult on seda kergem öleda kui teha, kuid sõjad ei ole kunagi kerged. (Toomse 2015)

1.3. Omakaitse tõhustamine

Kaitsevägi

On teada, et järjest üle Euroopa on riigid loobunud ajateenistusest, kuid Eesti ei ole sellega veel liitunud. Siiski on aastate kaupa realselt aega teenima võetud vaid umbes kolmandik noormehi ning Norras vaid 10%.

Paljud arvavad, et sõjavägi on ainult püssist laskmine ning varajane ärkamine. Siiski asi päris nii ei ole. Sõjaväes õpitakse sotsiaalselt suhtlema, arvestama teiste inimestega ning kindlasti korrapärasust. Samal ajal on elu väljaspool sõjaväge ajateenijale just kui seisma jäänud, kuna tööd ei saa enam teha ning perele isaks olla, kui juba on pere, kuna sõjaväkke võetakse kuni 27-aastaseid noormehi. Siit tulebki konflikt. On palju terveid noormehi kes soovivad sõjaväkke minna, et harida ennast ning suure vajaduse korral ka Eesti riiki kaitsta ning siis on ka noormehi, kellel ei ole soovi minna sõjaväkke kuna omab juba firmat või töötab heas kohas. Pealegi need kes tõesti ei soovi sõjaväkke minna, ei pruugi sõjalisel ajal enam midagi mäletada sõjaväes õpitud. Eksperdid väidavad, et aastas ei olegi sõjaväkke vaja rohkem noormehi kui 3000. Kuid aastast 2013. kevad, on võimalik ka neidudes ajateenistusse astuda, hetkel on ajateenijatest vaid 1% naised. SDE toetab seda, et ka naised saaks astuda ajateenistusse soovi korral, kuid kindlasti ei ole arutatav, et see muutuks ka naistele kohustuslikuks vaid, et kõik noored saaksid kasvõi riigikaitse aluste õppeaine ühel perioodil keskkoolis. (Venemaast ... 2015)

Ehk hetkeseisuga on Eestis siiski ajateenijatega kõik kontrolli all ning suurendama ei peaks noormeeste või neidude arvu, keda võtta sõjaväkke. Kuna Eestil on planeeritud summad sõjaväelastele hetkel paigas, ei oleks mõldav see, et Eesti hoiaks alaliselt palgal tervet armeed igaaastaselt, samu inimesi. Selleks ongi hea, kui teatud protsent käib igaaastaselt sõjaväes.

Varjendid

Soome on asunud muutma oma kaitsetaktikat ja ehitama juurde varjendeid. Sellest tekib küsimus, et kas mitte kas Eesti ei peaks hakkama suurendama oma varjendite osakaalu, et suurendada kaitset õhurünnakute puhul. Siiski arvab Reinsalu, et võimaliku õhurünnaku puhul tsiviilleanike kaitsmisel on varjenditest olulisem keskmaaõhurünnaku võimekus. Kui arvamusi on erinevaid. Näiteks Soomlastel on nõue, et teatud suuruses ehitistel peab olema varje, absoluutselt iga inimelu on väärtuslik. Kuigi varjend ei ole ainuke lahendus.

Iseenesest on idee hea, kuna kui ehitada varjend, siis välismaal on see juba ehitusfirma poolt vaja ehitada, oma maja alla varjend. See on seadusega kirjas ning riik ise ei pea selle

eest maksma, et maa alla ehitatakse pommivarjend. Kuid kortermaju tuleb üha aina juurde, seega tuleb pommivarjendeid juurde. Siiski peab enne tegema arvutusi ja plaane, kas on mõistlik lasta ehitusfirmal planeerida juba sisse pommivarjend, kui see tegelikkuses ei too kasu sõjalisel olukorral.

Kuna tänapäeval on sõjad aina kiiremaks läinud, on kaasaja prioriteet kiirreageerimisvõimaluse arendamine. (Venemaast...2015)

Eesti-Vene piir

Eesti-Vene piir ei ole Eestile vaid piiriks, vaid tähistab ka väga tähtsat ajaloolist hetke. Piir pandi paika Tartu rahu lepinguga 2.veebruar 1920. Tähtis on see sellepärast, et see sama dokument kinnitab ka Eesti riikliku iseseisvuse. Kuigi 1940. Eesti Vabariik okupeeriti Nõukogude Liidu poolt, on jäänud piir samaks. Kuigi 18. veebruaril 2014. aastal toimus Moskvast kokkusaamine, milles kinnitati vastastikku territoriaalse nõude puudumist ning sõlmiti Eesti ja Venemaa vahel piirileping. Eesti ja Venemaa vaheline kontrolljoone pikkuseks on 294 km. (Eesti-Venemaa piir)

Kuigi Eestil on lepingud ning erinevad dokumendid Eesti-Vene piiri kohta juba aastast 1920. ei ole Venemaale need kui kivisse raiutud ning tänu sellele on ka Eestil hirm, et kui Venemaa peaks soovima tulla Eestit okupeerima, siis kahjuks on tal see võimalus, kuna Eesti piiril ei ole ööpäevaringset valvet. Selleks, et kaitsta sõjaolukorras EESTI-VENE piiri oleks vaja Eestil ligikaudu 2000 piirikaitsjat. Kuigi tänapäeval ei toimu sõjad enam piiridel.

Suureks probleemiks piiril on narkootikumide vedajad, keda peaks kindlasti avastama, ja ka tänu sellele, on Eesti-Vene piir karm. Kuid selleks, et hoida Venemaad Eestist eemal piiripeal, ei oleks reaalne, et loome kaks kaitseväge, ehk et üks on piiril ööpäevaringselt ning teine vaid sõjaajal.

18.veeburiril 2014 sõlmiti Moskvast Eesti-Vene piirileping, mis tähendab seda, et hakati märgistama ka metsavahelisi teid piiriga. Lõpptulemus võib võtta aastaid.

Tänada ja austada kaitseliitlasi

Relvad ei tapa inimesi, inimesed tapavad inimesi. Ehk ükski relv ei võitle ise, vaid alati on vaja sinna taha inimest, kas siis kaitseks või halvemal juhul on sõjaalustajaks. Selleks, et minna sõtta või olla valmis sõjaks, on vaja väga palju julgust. Eestil tuleks kaitseliitlasi tänada ja austada, et nad on valmis Eesti eest võitlema ja kodumaad hoidma. Alati tuleb valmistuda kõige hullemaks, ehk sõjaolukorras kus puudub mobiilneside ning puudub varustuse juurde toomine, peab olema väljaõpe siiski täiuslik.

Väljaõpe ja treening ei tohi olla suunatud klassikalisele viivituslahingule, nagu see on paljuski praegu, vaid peamiselt agressiivsetele torkivatele rünnakutele vastase vastu üle terve Eesti, olles ise pidevas liikumises. Nimetagem seda näiteks «herilaste taktikaks» (swarming tactics). (Toomse 2015)

Kuid selleks, et nemad saaksid oma tööd teha ideaalselt, on neil vaja suurepärast väljaõpet ning parimaid varustusi. Õnneks on Eesti NATOga väga heades suhetes, ning tänu sellele saatiski NATO oma USA vägesid Eestisse, et Eesti kaitsevälased saaksid õppida parimatelt ja, et nad näeksid ja oskaksid kasutada parimat sõjaväetehnikat juhul kui Venemaa otsustab rünnata!

1.4. USA eriüksus Tapal

Kui saame teada, et Eestisse tulevad sõjaväelased välismaalt kelle NATO on saatnud, on see väga suureks plussiks meile, ning annab lootust suuremale julgeolekule.

Kaitseministeerium tellis uuringu, kas Eesti inimesed toetavad seda, NATO vägede kohalolekut Eestis. Uuringus selgus, et enam kui kaks kolmandikku eestlastes on selle poolt, et NATO väed on Eestis. Kõigest veerand elanikkest oli selle vastu ja need veerand olid mitte-eestlased, ehk eestlaste toetus kaitsealliansi kohalolule on märgatavalt suurem kui mitte-eestlaste oma.

Eesti elanikest toetab NATO vägede kohalolekut kokku 68 protsenti, vastu sellele on 25 protsenti. Eestlaste hulgas on toetajaid 88 ja mitte-eestlaste hulgas 24 protsenti, NATO välisvägede kohaloleku vastu on aga 8 protsenti eestlastest ja 64 protsenti mitte-eestlastest. (Rohemäe 2014)

2014. aastal saime teada, et USA armee 1. brigaad 600 sõduriga tulevad Balti riikidesse ja Poola, vahetades välja seal asuvad Itaalia dessantväelased.

Endaga kaasa võtavad nad M-1 Abrams tanki, mitmeid erinevaid jalaväe lahingumasinaid ning soomukeid. Kuigi sõdurid saavad Eestisse vaid kolmeks kuuks, on see aeg piisav, et nad saaksid õpetada meie sõdureid ning näidata tippsojaväevarustust ka Eesti sõduritele.

2014 - 2015. aasta on Eestile julgeolekus väga aktuaalne. Meil on palju USA sõdureid Eestis õppustel ning tänu sellele õpivad nad tundma ka Eestit ning Eesti piire.

31.märts 2015 tuli Tapale Ameerika Ühendriikide üksus ning tutvusti nende tehnikat ning relvastust. Näha sai ka tanke M1A2 Abrams.

See, et Ameerika ühendriikide väed on Eestis ning ka teised NATO liitlased, on Eesti jaoks väga oluline, sest see näitab Venemaalne ja teistele agressoritele, et NATO on siiski valmis oma liikmeid kaitsma ning teeb selle kaitsmiseks kõike, mida vaja.

Legendaarsele kindral Abramsile meeldis rõhutada lahinguvalmiduse olulisust ja Ameerika Ühendriikide üksuse paiknemine Eestis annab meile hea võimaluse koos harjutamiseks ja uute teadmiste omandamiseks. (Ühendriikide ... 2015)

1.5. Poliitilise olukorra valmidus muutusteks ja uued suunad

Kui Venemaa peaks Eestit ründama on arvatavasti kaks võimalust. Kas tuleb hübriidne ja vähese intensiivsusega konflikt või hoopis tugev sõjaline rünnak, kus panustatakse pigem kiirusele ja massile. Kuid alati on olemas ka võimalus, et üks sõjaviis läheb teiseks üle ning vastupidi.

Kuna tavaliselt sõdades läheb siiski olukord väga karmiks ning sellest, milleks politsei on treenitud, ei piisa, siis tulebki appi sõjavägi ja kaitseliit.

Eesti on NATO liikmesriik, mis tähendab, et ohu korral saadab NATO Eestisse abi. Üheks parimaks abiks on liitlasvägede saatmine. Saatumine toimub kas rünnaku eel või juba rünnaku ajal. Ning see on NATO liikmeks olemisel üks olulisemaid aspekte. Võimalikku agressaatorit hoiab tagasi see, kui riik, kuhu ta soovib ründama tulla, on alliansis. Alliansi kuulumise peamine väärtus seisneb alliansi sõjalises heidutuses, Kui aga Krimmis asset leidnu taoline, ehk vastase eriüksuste „hiiliva“ sissetungi stsenaarium peaks realiseeruma, oleks Eestile kõige paremini toeks need üksused, mis juba asuvad Balti riikides. (Hurt 2014)

Venemaa võib Eestisse tuua kuni 3 brigaadi (kus kuni 15 000 meest), mis koosnevad omakorda tankidest ning erinevatest soomukitest. Lisaks kaasneb kontrolli Eesti õhuruumi üle õhutõrjeraketidega.

Venemaale ei ole saladuseks see, et Eesti kuuleb ja näeb oma piiride taha. Kui Venemaa tahab avalikult moodustada rünnakupositsioone või liigutada oma üksusi Eesti suunas, siis on seda varakult näha. Kuid kahjuks on tänapäeval ka salajane liigutamine võimalik, mida nägime Krimmi näitel, kuidas kasutati moondamistehnikat ja tähelepanu kõrvalejuhtmist. Ehk viidi suured brigaadid ja soomukid Ukraina piiri äärde ning pandi nad meelega nähtavale kohale, seejuures tuues põhjuseks, et väed on erakorralistel õppustel. Kui kogu tähelepanu oli suunatud sellele, leidis põhiline tegevus aset hoopis Krimmi baasides, kuhu oli suunatud vene eriüksuslasi, kes siis hiljem hakkasid järk-järgult tänavatele minema. (Venemaast...)

Tsitaat: *Krimmis paiknenud strateegiliselt tähtsad objektid hõivati Vene Föderatsiooni vägede poolt väga kiiresti. President Putin kuulutas 26. veebruari keskpäeval välja õppehäire, mis puudutas ca 150 000 meest. 27. veebruaril kell 04.00 andis president käsu alustada Mustal merel õppusi 36 sõjalaeva ja 7000 sõjaväelase osalusel, kelle hulka kuulusid Vene Föderatsiooni kiirreageerimisjõudude, õhudessantväe üksuste, merejalaväe ning GRU eriüksuste liikmed. Juba järgmise tunni jooksul-kella 4:00 paiku kohaliku aja järgi - sisenes 30-50 Vene eriüksuslast Krimmi Autonoomse Vabariigi parlamendi ja valutsuse hoonesse ja võttis selle oma kontrolli alla. (Hurt 2014)*

Tsitaat: *NATO sõjalist kohalolekut pooldas nii läinud aastal kui tänavu 78 protsenti Eesti kodanikest, NATOt peab Eesti peamiseks julgeolekutagatiseks 72 protsenti kodanikest. Kooskõlas eelnevaga on pidevalt tugevnenud ka usk, et teised NATO riigid meile häda korral appi tulevad. Eesti kodakondsusega vastajate lõikes on nimetatud seisukohta jagavate inimeste osakaal aastate kaupa olnud järgmine: 2011 – 40 protsenti, 2012 – 45 protsenti, 2013 – 47 protsenti, 2014 – 48 protsenti, 2015 – 53 protsenti. (Vahtre 2015)*

Euroopa väärtused tugeva surve all

Euroopa väärtused on viimasel ajal aina rohkem tugeva surve all. Esiteks Krimmi ja Ida-Ukraina sündmuste tõttu ning teiseks Pariisis toimunu tõttu, kus islamiäärmuslased veresauna satiiriajakirja Charile Hebdo korraldasid.

Riigikogus toimunud suur vestlusring annab eesti kodanikele ülevaate kuidas ja mis arvavad meie poliitikud kaitsepoliitikast ning mida saaks ära teha selle parandamiseks. Intervjueeriti Marianne Mikko (SDE), Urmas Reinsalu (IRL), Jürgen Ligi (Reformierakond) ja Rene Toomse (Keskerakond) kes omakorda vaidlevad tuliselt Eesti võimaluste üle.

Samuti on esitatud küsimusi kuidas peaks Eesti ennast kaitsma? Mis on Eesti julgeolekuprobleem number üks?

Kuigi Eesti on väike, peame siiski arutama, mis on kõige olulisem välisjulgeolekuprobleem, mis on kõige teravamaks sisejulgeolekuprobleemiks.

Vastab Urmas Reinsalu (IRL): “Sõjalise julgeoleku seisukohast peame mõtestama Venemaa kasvavat agressiivsust. Läänemaailm, sh Eesti, peab arvestama, et vastasseis Lääne ja Venemaa vahel võib kesta pikka aega. See võib hõlmata ka sõjalist vastasseisu Venemaa ja

NATO vahel. Arvestades Eesti asukohta on tõenäoline, et ka meie võime saada selles konfliktis osaliseks. -" (Venemaast ... 2015)

Ehk Reinsalu tsitaadist saab välja lugeda, et Eesti territooriumil on sõjaline konflikt võimalik. Kuid räägib veel, et kui 2013. aastal ilmus analüüs The Atlantic ajakirjas artikkel 2014. võimalikud relvastatud kriisid, siis puudusid seal Ukraina, Venemaa ning Taga-Kaukaasia kohta sõnad. Kuid nagu me teame, on Venemaa hetkel väga agressiivne ning kahjuks on tegu ka tuumariigiga, siis on see tõsisem sõjaline kriis pärast külma sõja lõppu. Nagu agresiiivsete riikidega ikka, on ka Venemaa tegevus ettearvatu ning ta ei pea kinni enam rahvusvahelise õiguse elementaarsetest reegitest. Kuna suuremosa sõjalised kiisid algavadki sellest kui üks riik kätub ettearvatamatult, mis lõpuks kulmineerib sõjaks, siis Eesti peab olema valmis kõikideks ootamatuteks käikudeks Venemaa poolt. Kuna Venemaa ei arvesta kodanike heoluga või rahvusvahelisest reputatsioonist, siis peame arvestama meie selle ootamatuse ja ebaloogilisusega, mis tuleb Venemaa poolt ning mis võib väljenduda sõjalises vastasseisus NATO ja Venemaa vahel.

Tsitaat: " *Jürgen Ligi (Reformierakond): Nõus, et Eesti suurim välisjulgeolekuprobleem on laias laastus muidugi Venemaa ja reegliteta maailm, mille ta on loonud. Probleemi hulka kuuluvad ka sümpaatiaavaldused, mida ta kohtab nii kaugemate kui ka lähedasemate riikide seas, sealhulgas ELi ja NATO liikmesriikide seas ja otsapidi ka Eestis.*" – (Venemaast... 2015)

Lisaks on Ligil väga õige tähelepanek, et suur mure on hoopis psühholoogilise vastupanu võime, mida on ta näinud rahvusvahelise lareenil palju ning sel teemal hämmastavaid tagasilööke.

Tsitaat: " *Rene Toomse (Keskerakond): Ilmselgelt Euroopas sõjalist ohtu keegi teine endast peale Venemaa ei kujuta! Mõtleme natuke laiemalt! Riigi väga oluline püsijäämise alus on majandus ja oma toodete eksportimine. Venemaa on olnud siin oluline partner. Kas on mõtet taskunooga tulirelvade võitlusesse tormata, kui oleme need, kes võivad pärast kannatada?*" – (Ibid)

Toomse selgitab veel, et mõistlikum oleks siiski hoida tagasihoidlikumat joont. Ajakirjanik uurib, kas Eesti võiks püüelda sanktsioonipoliitika poole ning Toomse räägib, et sanktsioonid ei toimi nii ning siiski oleks vaja teistmoodi asju.

Hetkel on sanktsioonidega nii, et sanktsioonid hetkel ei tööta, kuigi need suruvad Venemaa küll pingesse, kuid Ukrainast tagasi ta ei tõmbu. Kuid hetkel ei saa ka kindlalt öelda kas sanktsioonid muudavad Venemaad agressiivsemaks või pigem leplikumaks. Aga siiski, kui Venemaa läheb veelgi agressiivsemaks, on Eestil kindlasti vaja USA reaalselt sõjaliks kohalolekut lisaks sümboolsele kohaleolekule, kuna Eesti on Venemaa piirriik ning ka NATO liikmesriik. Kahjuks sõjaline tasakaal meie regioonis ei ole NATO kasuks. (Venemaast... 2015)

Eestis on 2% kaitsekulusid ning see on juba väha hea kinnitus, et me oleme tõsiseltvõetavad ja märgatavalt tõsiseltvõetavamad, kui on seda Läti või Leedu. Lisaks on Eesti panustanud palju erinevatesse missioonidesse. Siiski arvab Reinsalu, et on väga ohtlik arvata, et hetkeline Ukrainas kujunenud vastasseis oleks lühiajaline nähtus.

See et Eesti kuulub NATOsse on väga hea! Kuid reaalsuses kui Venemaa tuleb Eestit ründama oma 3-4 brigaadiga, siis kahjuks ei jõua NATO väed kindlasti selleks ajaks Eestisse kui Venemaa juba siin on. Kuna selleks, et Eestisse saada vägesid on vaja kas õhu, mere või maateid, kuid meie õhk on kaetud juba teistpoolt piiri, vastase õhtutõrjega. Kui oleks soov tulla merdmööda, on kas ee raske kuna Kaliningrad jääb teepeale. Ning maismaa kaudu kõige tõenäolisemalt, tuleks Venemaa meid ründama Läti kaudu, kuid enne kui Venemaa tuleb Balit riike ründama, siis Läti läheb esimesena löögi alla ning alles siis Eesti, kuid tänu sellele ei saa ka keegi meid kaitsma tulla, ehk maismaakanal oleks välistatud.

Suuremaks probleemiks Eestile võib olla hoopis see kui USA hakkab planeerima ning kavandama kaitsekulude vähendamist, siis kindlasti ei suudaks nad pidada enam kahte sõda korraga ja veel eri suundadel, eri regioonides. Üheks sõjaks on Lähis-Ida asukoht ning teiseks sõjaks siin Eesti, Euroopa. Kuna viimasel ajal on ISIS väga agressiivne ning muret tekitav, siis kindlalt panustab USA Lähis-Idasse. Kindlasti jälgib seda ka Venemaa, ehk kui näeb et USA on eruoopas vähem, aktiivne, saab tema vägesid tugevndada. (Stokes 2009)

Eesti tugevus on iseseisvus

1918. kui Saksa väed Eestist lahkusid, otsustas Nõukogude Venemaa, et liidab Eesti taas endaga. Kuid Eesti võitles tugevalt ja kuigi 1918a lõpus alanud Punaarmee rünnak taas Eestis väga rasketes tingimustes, tuli 1918 detsembris Eestile appi Suurbritannia sõjalevastik koos relvadega. Lisaks tuli meile appi ka Soome koos 4000 vabatahtlikuga. Eesti tegi väga tubli tööd sõjaväe organiseerimistööga ning vastuhakkamisega. Eesti iseseisvus Tartu rahulepinguga 1920a. 3 jaanuar.

Eesti riigi tugevus on see, et kõik uued valitsused on tunnustanud eelmise valitsuse tehtud tööd. Tänu sellele on meie riik 20 aastaga arenenud stabiilselt kiiresti. Eesti riiki on hästi hoitud ja uus valitsus jätkab eelmise valitsuse algatatud oluliste reformide elluviimisega: koolivõrgureformi ja kõrgharidusreformiga, töövõimereformi ja vajaduspõhiste peretoetuste reformiga, eestikeelsele aineõppele ülemineku reformi ja teiste reformidega. (Rõivas 2014)

Kui Eestis valitakse uus koalitsioon, siis üheks tähtsamaiks punktiks alguses on alati Eesti julgeoleku tagamine. Selleks panustab ka Eesti riik kaitsevõimesse vähemalt kaks protsenti SKP'st. Tänu väga tugevale julgeolekupoliitikale Eestis on eesmärgiks muuta Eesti ka ihaldusväärseks paigaks välismaalastele, kes sooviksid Eestis oma lapsi kasvatada, ning kindlasti ka see, et Eesti talendid jääks Eestisse või tuleksid tagasi.

Läbi viidud uuringus on Eesti inimesed rahul Eesti julgeolekuga ning seda näitab ka see, et perekonnad saavad rohkem kui kaks last.

Kuna Eesti on iseseisev riik, saab ta otsustada kellele ta oma toodangut ekspordib ning kas see on kasulik. Eesti riigile toovad väga palju kasumit edukalt ekspordivad ettevõtted, kes suudavad kehtestada end globaalses konkurents. (Ibid)

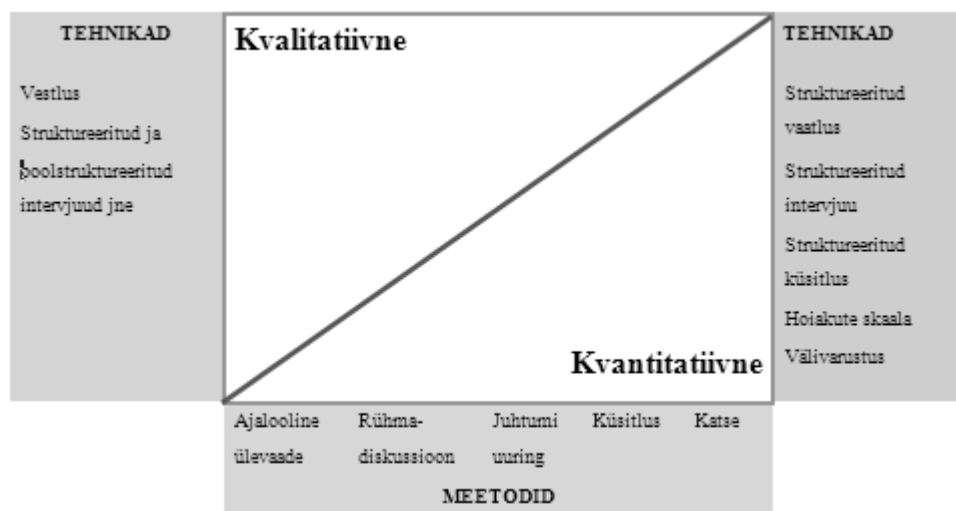
Eestis on ideaalne elada ning autoril on ka tunne, et Eestis elamine muutub veelgi paremaks. Me hoiame ausaid suhteid oma liitlastega ning panustame tugevalt riigikaitse, et eestlastel oleks siin hea ja turvaline elada.

2. JULGEOLEKUOLUKORRA ANALÜÜS JA VÕIMALIKUD LAHENDUSED

Autori eesmärk on uurida läbi küsitluse inimeste hoiakuid hetke julgeolekutasemele ja sellele, et mida peavad käesoleval momendil inimesed olulisimaks riskifaktoriks ja millised on need meetmed, mida kasutades annaks olukorda muuta ja parendada. Enne küsitlustulemuste analüüsi leiab autor, et on vaja anda ülevaade uuringute erivormidest ja küsimuste koostamise põhimõtetest.

Metoodika teoreetiline käsitlus

Lähtudes joonisest (Joonis 4), muutuvad meetodid vasakult paremale kvalitatiivsest kvantitatiivseks ja kasutavad rohkem kvantitatiivseid tehnikaid. Ajalooline ülevaade, rühmaarutelu ja juhtumiuuringud on enamasti kvalitatiivsed uurimismeetodid. Need meetodid kasutavad suhteliselt rohkem kvalitatiivseid tehnikaid, nagu vestlust ja poolstruktureeritud süva-intervjuusid (Ghuri 2004)

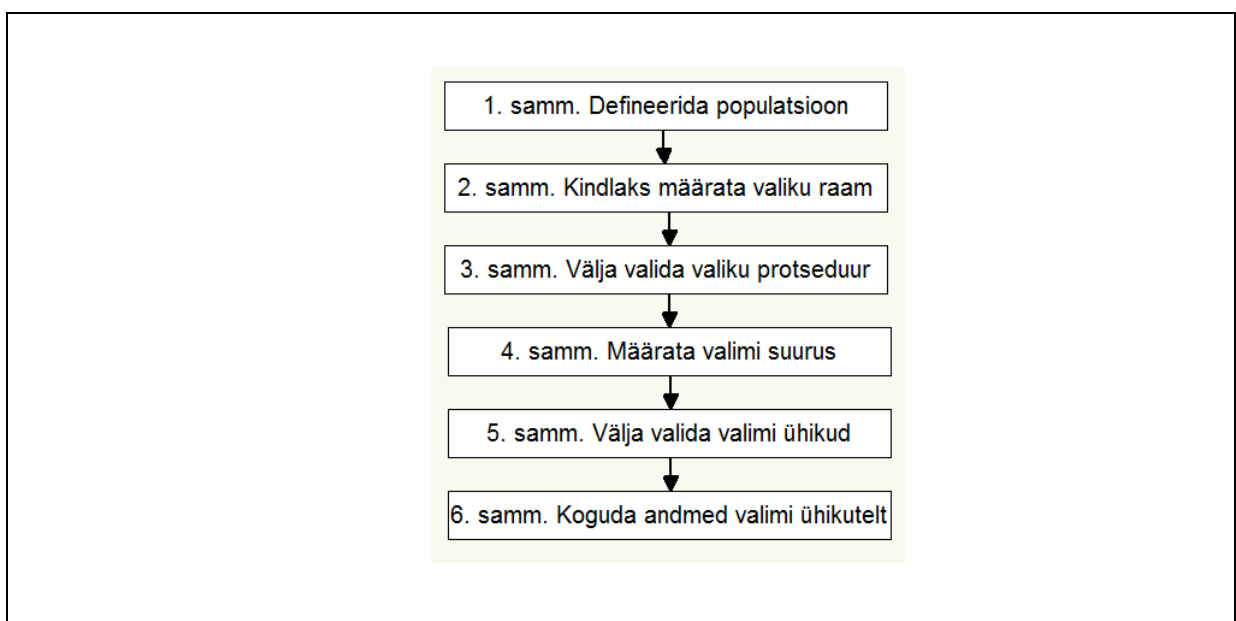

Joonis 4. Erinevad uurimismeetodid

Allikas: (Ghauri, Grønhaug 2004)

Siinkohal on autor andnud ülevaate teoreetilisest lähenemisest ja äriuuringute jaotusest. Käesolevas töös tuleb praktilises osas käsitleda just küsitluse formaat. Enne analüüsi juurde siirdumist toob peab autor olulise olevat ka anda ülevaade, mil moel asjakohases kirjanduses on käsitletud valimi koostamise põhimõtteid.

Kui uurimisprobleem on täpselt määratud ja sobiv uurimiskava ning andmekogumisvahend välja arendatud, on järgmiseks sammuks välja valida elemendid, millelt informatsiooni hakatakse koguma. Üks võimalus on koguda informatsiooni populatsiooni (üldkogumi) igalt liikmelt. Teine moodus on koguda informatsiooni populatsiooni osalt, võttes elementide *valimi* suuremast rühmast ja selle alusel teha järeldusi suurema grupi kohta. Hästi tuntud näide on valimishääletuse prognoos väikese mürdosa valijate küsitluse põhjal, millest tehakse järeldusi kõigi potentsiaalsete hääletajate hääletuskavatsuste kohta. On vähemalt kaks põhjust valimi võtmiseks kõigi *ühikute* või elementide asemel: kõigi ühikute hõlmamist takistavad sageli kulud ja samuti läheks selle peale tihti palju aega. *Populatsioon* (üldkogum) tähendab siin mitte ainult inimesi, vaid ka firmasid, tooteid jne. Näiteks võidakse olla huvitatud suhetest, siis uuritakse suhete valimit suuremast suhete üldkogumist. Joonis 5 visandab kasuliku protseduuri valimi võtmiseks. Populatsiooni asjakohasuse üle otsustamine ei ole alati kerge. Põhiküsimuseks on teada, kelle või mille kohta tahetakse informatsiooni. (Ghauri, Grønhaug 2004)

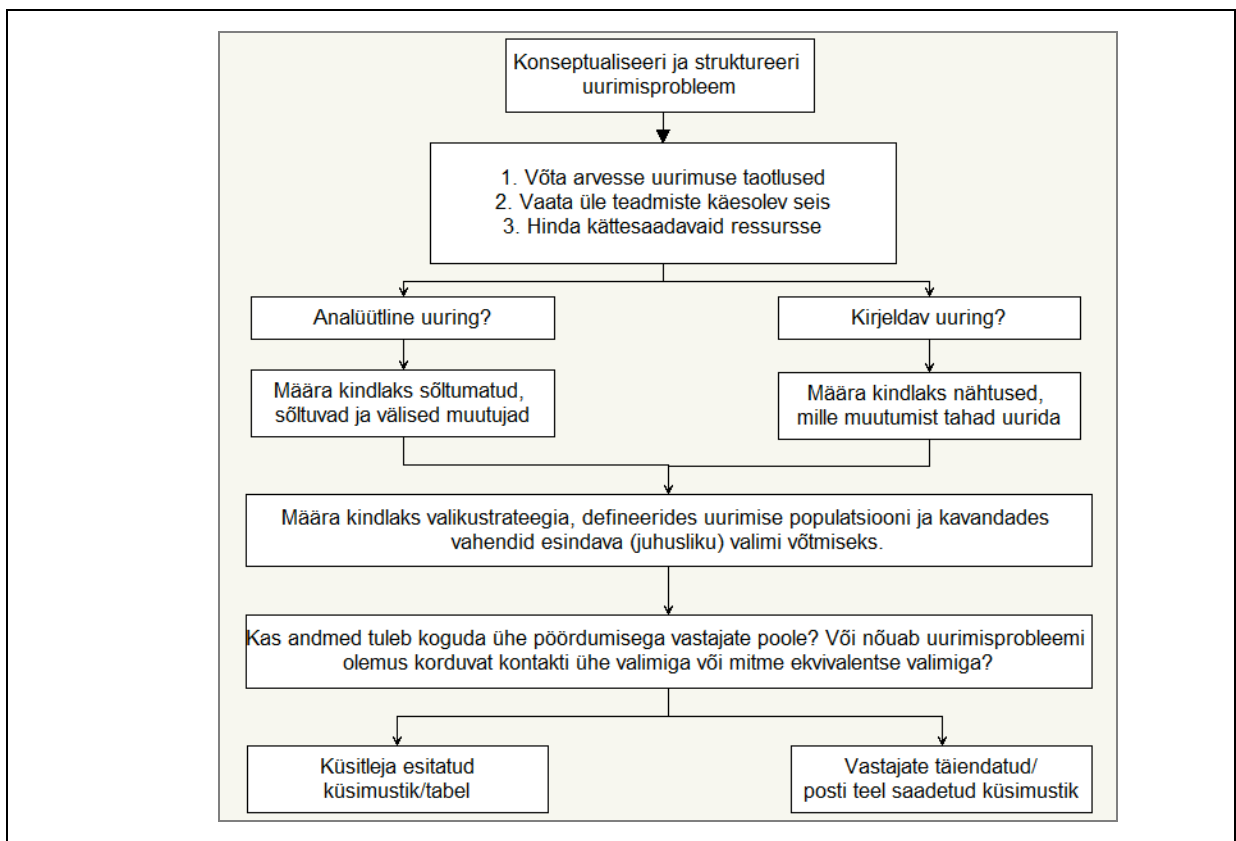
Joonis 5. Protseduur valimi valikul

Allikas:(Ibid)

Kui valim on koostatud ja üldine ülevaade olemas, et milline saab olema küsimustikus osalev kooslus, siis on väga oluline lähtuda ka heast tavast küsimuste koostamisel. Järgnevalt toobki autor välja küsimustike koostamise üldised põhimõtted

Küsitluseks nimetatakse andmekogumise meetodit, mis kasutab küsimustikke või intervjuerimist, et üles märkida vastajate sõnalist käitumist. Küsitlus on tõhus vahend, et hankida arvamusi, hoiakuid ja kirjeldusi, samuti põhjuse-tagajärje suhteid. Siiski on rida asjaolusid, mis võivad mõjutada vastajaid ja nende reageerimist, samuti nende vastuseid.

Ankeedid ja küsimustikud on äriuuringutes üks kõige populaarsemaid andmekogumise meetodeid, kusjuures küsimustike peamised tüübid on kirjeldavad ja/või analüütilised. Kui uurimisprobleem on kord juba sõnastatud ja uuringu eesmärk on selgelt defineeritud, määrab see ettevõetava küsitluse tüübi, kas tegu on analüütilise või kirjeldava küsitlusega. (Ghuri 2004)

Joonis 6. Analüütilise ja kirjeldava küsitluse üldkogumi kindlaksmääramine.

Allikas : (Ibid)

Kokkuvõtavad näpunäited küsimustike koostamiseks (Ghauri 2004):

- Küsimus tuleb esitada väga *lihtsas keeles ja lühidalt*. Tuleb arvestada vastaja tausta, kui asi puudutab haridustaset, teadmisi ja uurimisobjekti ainetundmist.
- Me peame olema üsna konservatiivsed, mis puudutab küsimusele vastamiseks vajalikku teadmiste taset, haridust jne. Me ei tohi esitada *ebarealistlikke nõudmisi* vastaja oskustele, mälule ja vastamissoovile.
- Me peaksime kontrollima ja kindlaks tegema, et igaüks saab küsimusest aru samal viisil. Teisisõnu, et igaühe jaoks on küsimus sama tähendusega.
- Iga küsimus peab käsitlema ainult *üht mõõdet* või aspekti. Kui me segame kokku mitu mõõdet või aspekti ühte küsimusse, on vastajatel raske selgitada oma käitumist või vastata „jah“ või „ei“.
- Küsimused tuleb formuleerida niimoodi, et küsimustes ei ole *loobumisuutusi*.
- Peale selle peaksid küsimused olema *täpsed* ja loomult mitte liiga üldised, nii et vastaja ei annaks mitut vastust.
- Küsimused ei tohiks olla sisendavad, suunates vastajat kindla vastuse või arvamuse poole.
- Küsimuste keel ja sõnad peavad olema *otsesed* ega tohi omada topelt- või varjatud tähendusi, sest muidu vastatakse küsimustele neist erinevalt arusaades ning see on negatiivseks panuseks uuringu järeldestele.
- Küsimused tuleb paigutada õigesse järjekorda. Kergesti vastatavad küsimused ja positiivsed küsimused tuleb paigutada ette.
- Küsimustiku küljendus on samuti tähtis. Ta peab välja nägema *puhas ja korralik*, kuna see võib mõjutada vastajate soovi vastata.
- Lõpuks peaksime me küsimustiku kriitiliselt läbi vaatama või lubama seda lugeda kolmandal isikul. Niisuguse eeltesti abil me kontrollime, kas ülalmainitud momendid, nagu arusaamine, raskusaste, soov vastata tundlikele küsimustele ja vastamiseks kuluv aeg, on sellised, nagu me soovime.

Küsimustiku koostamisel lähtuti eelpool välja toodu põhimõtetest, et oleks tagatud igakülgne arusaam küsimustest, mis tagavad kvaliteetse ankeedi tulemi.

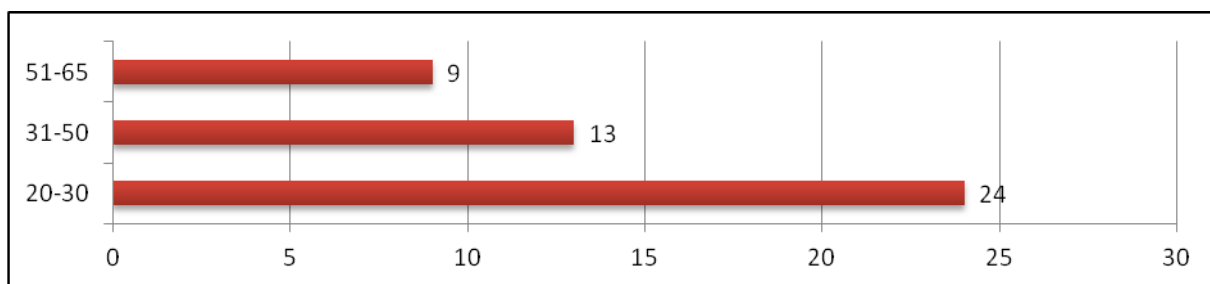
2.1. Küsitluse metoodika, analüüs ja tulemused

Vastavalt eel pool toodud teoreetilisele käsitlusele küsimustiku (Lisa 1) koostamisel, pani töö autor paika ankeetküsimustiku, mille edastas täitmiseks 60-le inimesele, kes sai valitud oma tutvusringkonnast mugavusvalimi teel. Küsimustiku koostamisel võttis töö autor arvesse diplomitöö teises peatükis välja toodud metodoloogiat ja küsimustike koostamise head tava.

Küsitluses osales mugavusvalimi põhimõttel 60 kodanikku, kellele sai küsimustik edastatud. Aktiivselt võtsid ankeetküsitlusest osa 46 ankeedisaanut, kes tagastasid täidetud versiooni autorile analüüsimiseks. See on 78% koguhulgast, kellelele sai küsitlus saadetud. Autor peab seda heaks tulemuseks, kuna teema ei pruugi olla kõikide inimeste jaoks ühtviisi aktuaalne või ei soovita poliitilisi aspekte puudustavates küsimustes arvamust avaldada.

Järgnevalt vaatleb töö autor kõiki küsitluses olnud küsimusi esinemise järjekorras ja analüüsib vastuseid lähtuvalt küsimuse iseloomust ja iga vastuse variandi puhul eraldi. Küsimustikku kirjeldavad joonised on autori enda poolt koostatud.

Küsimus nr. 1 – Vastaja vanus?

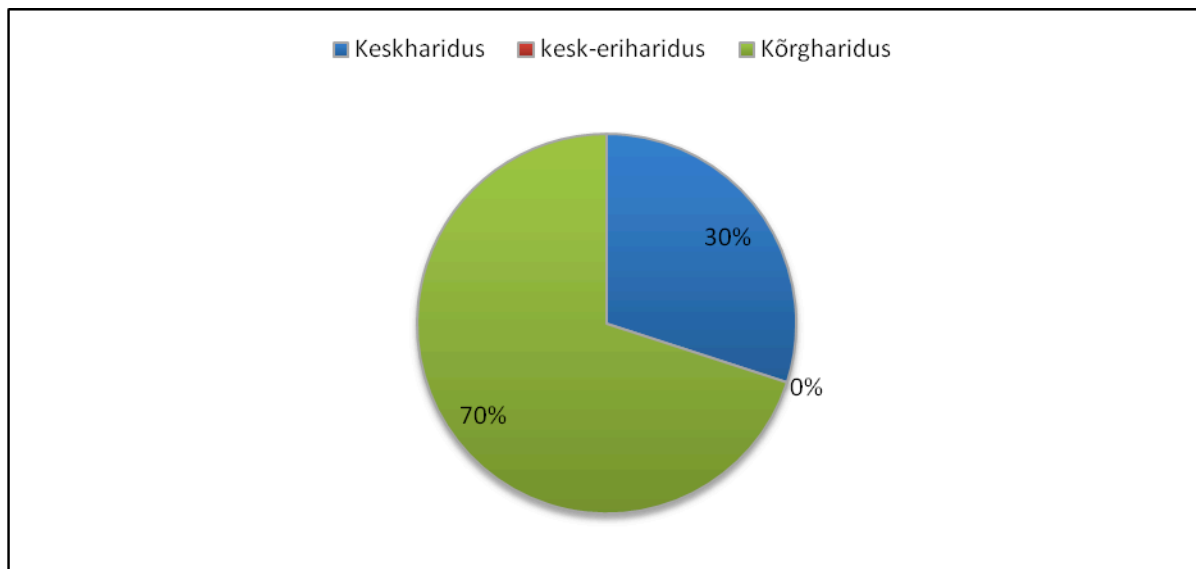

Joonis 7. Vastuste jaotus küsimusele nr.1

Järeldus: Üldise valimi vanuseline jaotus osutus vägagi sarnaseks realselt vastanute jaotusele. Selles osas tunneb autor heameelt, et igast vanuselisest segmendist siiski inimesed leidsid võimaluse ja aja kaasmõtlemiseks.

Küsimus nr. 2 - Vastaja haridus?

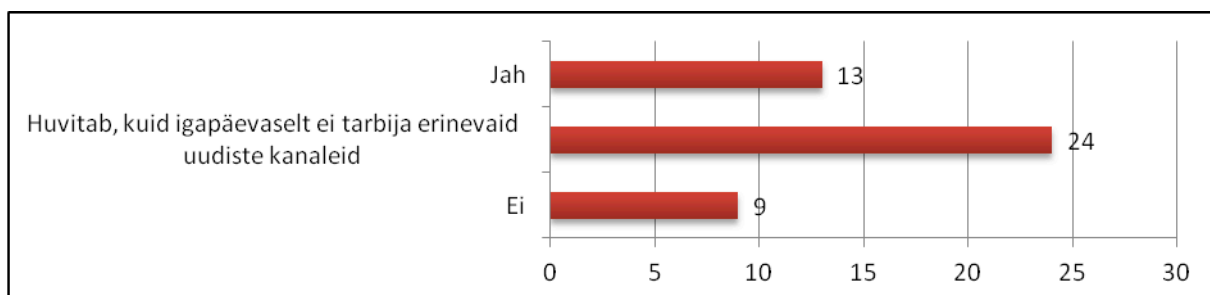
Eesmärk: Välja selgitada vastanute haridustase.

Joonis 8. Vastuste jaotus küsimusele nr. 2

Küsimus nr. 3 - Kas olete aktiivne päevauudiste jälgija?

Eesmärk: Välja selgitada vastanute igapäevaste harjumuste varal, et milline on nende teadlikkus ja informeeritus päevakajalistest sündmustest.

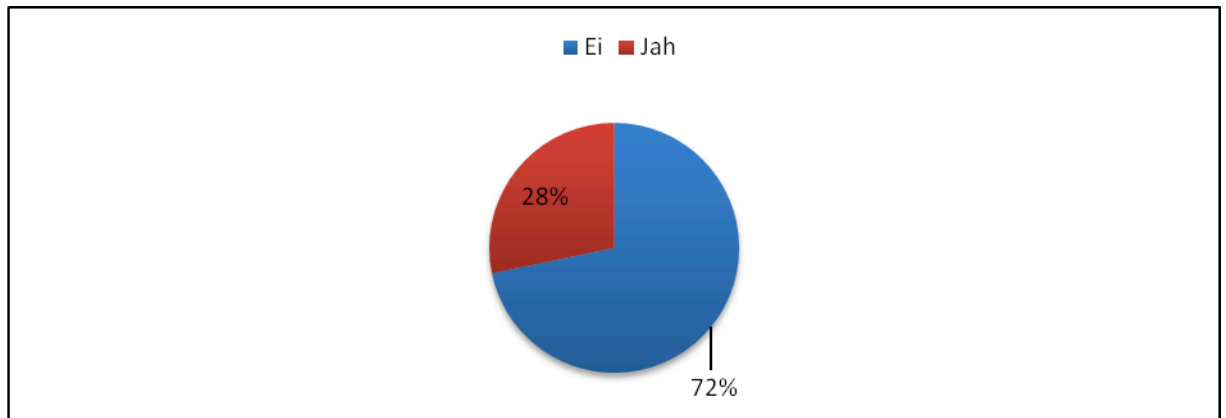

Joonis 9 . Vastuste jaotus küsimusele nr. 3

Järeldus: Valdavalt on vastajad hoiakutega, mis tõendavad informeeritust. Kindlasti aitab sellele olukorrale kaasa tänapäevane infoühiskond, kus uudiste voog ja info pealetung tagab päevakajaliste teemade kiire leviku. Samas saab öelda, et vastajatest 52% ei näe vaeva ise uudiste ja info otsimiseks vaid rahulduvadki uudiste vooga, mida erinevad meediumid jooksvalt pakuvad.

Küsimus nr. 4 - Kas Teie tunnetate ohtu Eesti julgeolekule arvestades päevakajalisi sündmusi?

Eesmärk: Välja selgitada vastajate julgeoleku tunnetus arvestades nende informeeritust mõjuteguritest.

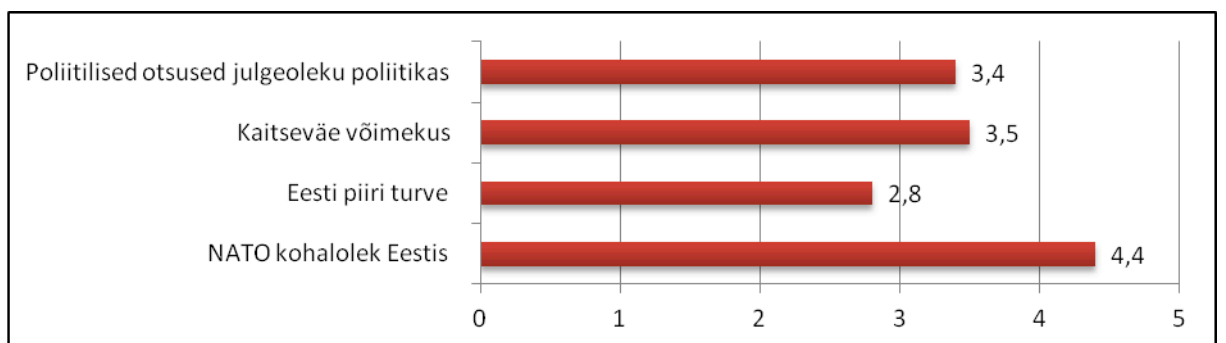

Joonis 10 . Vastuste jaotus küsimusele nr. 4

Järeldus: Vastajate osas võib järeldada tugevat turvatunnet. Kuna eelneva küsimuse puhul võis järeldada, et vastajad on päevakajaliste sündmustega kursis, siis järeldub, et turvatunne ja julgeoleku kindlus ei tulene mitte teadmatusest vaid seda peavad mõjustama muud tegurid.

Küsimus nr. 5 - Palun andke hinnang arvestades julgeolekupoliitikat ja rahvusvahelisi sündmusi

Eesmärk: Välja selgitada peamiste julgeoleku ja selle tagamisega seotud märksõnade osas hoiakud

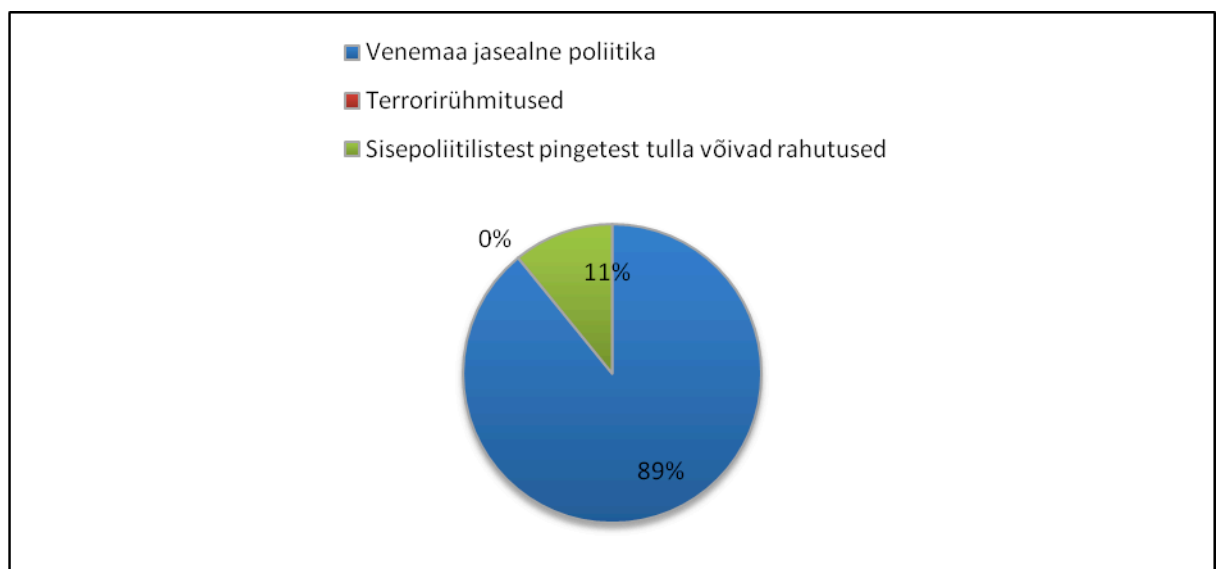

Joonis 11 . Vastuste jaotus küsimusele nr. 5

Järeldus: Vastustest saab järeldada, et enim on vastajad rahul NATO kohalolekuga Eestis. Võib julgelt väita, et see on üks mõjuritest, mis tõstab üldist julgeoleku tunnetust riigis ja kodanike hulgas. Samas, peab autor märkima suhteliselt madalat hinnangut omakaitse teemaatikate osas.

Küsimus nr. 6 - Millist ohuallikat peate kõige kriitilisemaks Eestile?

Eesmärk: Välja selgitada vastajatehinnang enamlevinud julgeolekuriskidele

Joonis 12 . Vastuste jaotus küsimusele nr. 6

Järeldus: Poliitmaastikul on palju kõneainet leidnud termin „uus julgeoleku situatsioon“, millega väljendatakse hirmu ja kõrgendatud riski agressioonile Venemaa suunalt. Seda väljendab ka hoiak, mida on näha vastustest. Valdavalt siiski peetakse ohuks just Venemaad ja seal teostatavat poliitikat.

Küsimus nr. 7 - Juhul, kui peaks tekkima ohuolukord, siis kuidas käitute

Eesmärk: Välja selgitada inimeste käitumismustrit juhul, kui peaks esinema ohuolukord

Joonis 13 . Vastuste jaotud küsimusele nr. 7

Järeldus: Ühiskonnas on jäänud kõlama arvamused, et reaalse ohuolukorra realiseerumisel otsiks valdav osa Eesti riigi kodanikke võimalust kodumaalt lahkumiseks. Autori hinnangul on selline arvamus ennatlik, kuna käeoleva küsitluse käigus ei saa seda pidada valdavaks hoiakuks. Tuleb märkida, et siinkohal võib olla suur mõjur NATO kohaolek ja sellest tulenev turvatunde kasv, mis annab inimestele julguse arvata, et jäämine kodumaale ja on üks variantidest, mis tuleb kõige realsemalt kasutusele. Kas eeldada, et inimesed peaksid olema enam aktiivsed ise sekkumaks? Autor on seisukohal, et omakaitse on ülimalt vajalik ja selle professionaalsuse tase ei pruugi tänasel hetkel olla kõrgeim, kuid valdava osa kodanike võimalus ei saa siiski seisneda püssi haaramises, vaid targas ja tarmukas käitumises, ning rahu säilitamises.

Küsimus nr. 8 - Juhul kui vastasite eelmisele küsimusele viimase variandiga, siis milline muutus riigisüsteemis, poliitilistest otsustes või muus ühiskondlikus korralduses, paneks Teid otsustama teiste variantide kasuks ?

Kuna tegemist lahtise küsimusega ja eelduseks oli eelnevale küsimusele vastamine „Otsin esimest võimalust riigist lahkumiseks“, siis vastuseid sellele ei ole suuresti mida kommenteerida. Peamine seisukoht, nende väheste hoiakut omavate vastajate hulgas oli, et ega midagi ei annagi justkui teha ega muuta.

1. 2.2 Järeldused

Lõputöö sissejuhatuses esitas töö autor kaks hüpoteesi, mis olid esitatud lähtuvalt autori informeeritusele ja loogilistele järeldustele. Eelmise peatüki lõpus sai välja toodud ankeetküsitluse analüüsi, mille tulemusena on võimalik järelduste najal kinnitada hüpoteeside paika pidavust.

H1: Tavakodanik ei tunneta kõrgendatud ohutunnet, arvestades päevakajalisi sündmusi.

Vastavalt ankeetküsitluse küsimusele nr. 4, kus autor soovis saada infot, et kas vastaja tunnetab ohutunnet julgeolekule, saadi valdava vastusena tulemuseks, et 72% vastanutest ei tunneta ohtu.

H2: Eestis on suurim turvatunnet tekitav asjaolu NATO kohaolek.

Ankeetküsitluses avaldus, et kodanikud hindavad kõrgelt NATO kohalolekut Eestis ja hinnates seda 5 palli skaalal hindegas 4,4. Võib kinnitada, et poliitilised otsused ja rahvusvahelised kokkulepped on teostatud õigesti, mille tulemusena on saavutatud väikeriigi kodanike rahulolu- ja turvatunne.

Kui vaadelda, et mida annaks parandada ja kus nähakse täna suurimaid vajakajäämisi, on tulemused seotud omakaitse ja sisejulgeoleku tagamisega. Küsitlusest ilmneb, et hinnang on äärmiselt madal nii Eesti-Vene piiri situatsiooniga kui ka valmidusega omakaitse osas.

Ettepanek praegusele valitsusele oleks kriitiliselt üle vaadata koalitsioonilepingu julgeoleku printsiipide osa ja teha konkreetne tegevuskava, kus selgelt määratletud sammud, mida riik astub kaitseväge ja selle tegevuse konkretiseerimises, kaitsealiidu rakendamises.

Veel ilmnes küsitluse tulemustes, et antud valimiks olnud Eesti inimene ei otsiks ohu ilmnemisel esimest võimalust kodumaalt põgenemiseks. See on valitsuse tarvis mõttekoht, kus tuleks arvestada inimeste sooviga olla lojaalsed kodumaale ja tuleks tõsta kodanike teadlikkust sellest, mil viisil saaksid nemad olla abiks ohu olukorras asjakohase reageeringuga.

Autor on veendunud, et antud temaatika on oluliselt laiapõhjalisem ja vajab mitmeid uuringuid, kuna Eesti kodanikkond ja veelgi enam elanikkond kätkeb endas killustatumat ja kirjumat pilti. Siinkohal viitab autor võimalusele, et nii nagu meie väikese riigi elanike hulgas on inimesi, kes ei tunne kohalikku kultuuriruumi, poliitikuid ega huvitu rahvuskeelsest meediast, nii on ka nende hulgas levinud sootuks teised arusaamad ja põhimõtted. See võib olla üks ohuallikaid, manipulatsiooni kohti. Aksel Kirch and Tarmo Tuisk on teemat uurinud ja uuringu tulemused on näidanud mitmeid trende, mida ei saa käesolevas teemas sugugi välistada. (Kirch, Tuisk 2008)

KOKKUVÕTE

Teema valikul lähtuski autor temaatika aktuaalsusest ja asjaolust, et poliitsuhete tasandil on tegemist mitmekihiliste probleemilahendustega, millesse on kaasatud ka tavakodanikud. Sellest tulenevalt on autor teema uurimiseks esitanud kaks hüpoteesi.

H1: Tavakodanik ei tunneta kõrgendatud ohutunnet, arvestades päevakajalisi sündmusi.

H2: Eestis on suurim turvatunnet tekitav asjaolu NATO kohaolek.

Autori eesmärk oli uurida läbi küsitluse inimeste hoiakuid hetke julgeolekutasemele ja sellele, mida peavad käesoleval momendil inimesed olulisimaks riskifaktoriks ja millised on need meetmed, mida kasutades annaks olukorda muuta ja parandada.

Küsitluses osales ehk küsimustik edastati 60le kodanikule. Aktiivselt võtsid ankeetküsitlusest osa 46 ankeedisaanut, kes tagastasid täidetud versiooni autorile analüüsimiseks. See on 78% koguhulgast, kellele sai küsitlus saadetud. Autor peab seda heaks tulemuseks, kuna teema ei pruugi olla kõikide inimeste jaoks ühtviisi aktuaalne või ei soovita poliitilisi aspekte puudustavates küsimustes arvamust avaldada.

Lõputöö järeldustes on väljatoodud alljärgnevad põhimõtted, mis ilmsid ankeetküsitluse analüüsil:

H1: Tavakodanik ei tunneta kõrgendatud ohutunnet, arvestades päevakajalisi sündmusi.

Vastavalt ankeetküsitluse küsimusele nr. 4, kus autor soovis saada infot, et kas vastaja tunnetab ohutunnet julgeolekule, saadi valdava vastusena tulemuseks, et 72% vastanutest ei tunneta ohtu.

H2: Eestis on suurim turvatunnet tekitav asjaolu NATO kohaolek.

Ankeetküsitluses avaldus, et kodanikud hindavad kõrgelt NATO kohalolekut Eestis ja hinnates seda 5 palli skaalal keskmise hindega 4,4. Võib kinnitada, et poliitilised otsused ja rahvusvahelised kokkulepped on teostatud õigesti, mille tulemusena on saavutatud väikeriigi kodanike rahulolu- ja turvatunne.

Kui vaadelda, et mida annaks parandada ja kus nähakse täna suurimaid vajakajäämisi, on seotud omakaitse ja sisejulgeoleku tagamisega. Küsitlusest ilmneb, et hinnang on äärmiselt madal nii Eesti-Vene piiri situatsiooniga kui ka valmidusega omakaitse osas. Ettepanek praegusele valitsusele oleks kriitiliselt üle vaadata koalitsioonilepingu julgeoleku printsiipide osa ja koostada konkreetne tegevuskava, kus selgelt määratletud sammud, mida riik astub kaitsevæe ja selle tegevuse konkretiseerimises, kaitseliidu rakendamises.

Veel ilmnes küsitlusega, et selles osalenud valimik ei otsiks ohu ilmnemisel esimest võimalust kodumaalt põgenemiseks. See on valitsuse tarvis mõttekoht, kus arvestada inimeste sooviga olla lojaalsed ja tõsta kodanike teadlikkust, et mil viisil saaksid nemad olla abiks ohu olukorras asjakohase reageeringuga.

Kokkuvõtvalt tuleb märkida, et kuigi teema tundub keeruline ja täis poliitilisi eesmärgistatusi ja sellest tulenevalt ka vääremotsioone, siis tavakodanik suudab selekteerida selle olulise info, mille baasil teeb enda jaoks olulisi järeldusi kas ohtu tunnetada või mitte. Elamine keerulisel ajastul ei pea olema ohtlik ega riskantne vaid oluline on säilitada rahu ja intelligentne hoiak ümbritseva suhtes.

VIIDATUD KIRJANDUS

Blair, D. (2015). How do we protect the Baltic States? - The Telegraph, 19. veebruar. <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/russia/11423416/How-do-we-protect-the-Baltic-States.html> (04.04.2015)

Eesti-Venemaa piir. Wikipedia. http://et.wikipedia.org/wiki/Eesti-Venemaa_piir (30.03.2015)

Euroopa väärtused löögi all, mida teha? (2015). – *Diplomaatia*, Nr 137/138. veebruar. <http://www.diplomaatia.ee/artikkel/euroopa-vaartused-loogi-all-mida-teha/> (Euroopa ... 2015)

Ghauri, P. K. (2004). Äriuuringute meetodid: praktilisi näpunäiteid. Tallinn: Külim.

In quotes: World leaders mark 9/11. (2006). - *BBC News*, 11. september. <http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/5335506.stm> (01.05.2015)

Hurt, M. (2014). Krimmi sündmuste õppetunnid. – *Diplomaatia*, Nr 129. mai. <http://www.diplomaatia.ee/artikkel/krimmi-sundmuste-oppetunnid-kas-eesti-riigikaitsemudel-vastab-taielikult-meie-vajadustele/> (19.05.2015)

Kaks kolmandikku Eesti elanikest toetab NATO vägede kohalolekut. (2015). - *Postimees Online*, 30. aprill. (toim) G. Beltadze <http://www.postimees.ee/3175581/kaks-kolmandikku-eesti-elanikest-toetab-nato-vagede-kohaolekut> (30.03.2015)

Kirch, A. Tuisk, T. (2008). Estonians and Russians in Estonia: Is the Soviet past still dominating the Present? *Proceedings of the Institute for European Studies*, No 4, pp 67-94 http://www.ies.ee/iesp/No4/Kirch_Tuisk.pdf

Krastev, I. (2014). Venemaa revisionism. – *Diplomaatia*, Nr 127. (tõlkinud) M. Laane. <http://www.diplomaatia.ee/artikkel/venemaa-revisionism/> (03.04.2015)

Mihkelson, M. (2014). Marko Mihkelson: Eesti julgeolek ei ole ohus. – *Õhtuleht*, 26. märts. <http://www.oh tuleht.ee/573615/marko-mihkelson-eesti-julgeolek-ei-ole-ohus>

Mis on NATO? Eesti NATO Ühing. <http://www.eata.ee/mis-on-nato> (03.04.2015)

Putin: Krimm annekteeriti sealse rahva kaitsmiseks. (2015). - *Postimees Online*, 9. märts. <http://maailm.postimees.ee/3117051/putin-krimm-annekteeriti-sealse-rahva-kaitsmiseks> (30.03.2015)

Rohemäe, M. (2014). Välisoperatsioonidel on hukkunud 11 Eesti sõdurit. – *Eesti Rahvusringhääling*, 27. aprill.

<http://uudised.err.ee/v/eesti/171c7b8a-1e94-48da-beb8-e24790060f54> (04.04.2015)

Rosenthal, R. (2009). Esimene maailmasõda ja Eesti iseseisvumine. - *Estonica. Entsüklopeedia Eestist*, 21. august. / muudetud 03.10.2012.

[http://www.estonica.org/et/Ajalugu/1914-](http://www.estonica.org/et/Ajalugu/1914-1920_Esimene_maailmasõda_ja_Eesti_iseseisvumine/Eesti_Vabadussõda/)

[1920_Esimene_maailmasõda_ja_Eesti_iseseisvumine/Eesti_Vabadussõda/](http://www.estonica.org/et/Ajalugu/1914-1920_Esimene_maailmasõda_ja_Eesti_iseseisvumine/Eesti_Vabadussõda/) (30.03.2015)

Smith, N. R. (2014). The EU's Difficulty in Translating Interests into Effective Foreign Policy Action: A Look at the Ukraine Crisis. *Baltic Journal of European Studies*. Vol 4, Is 1, Pg 54–68, ISSN (Online) 2228-0596

[http://www.degruyter.com/view/j/bjes.2014.4.issue-1/bjes-2014-0004/bjes-2014-](http://www.degruyter.com/view/j/bjes.2014.4.issue-1/bjes-2014-0004/bjes-2014-0004.xml?format=INT)

[0004.xml?format=INT](http://www.degruyter.com/view/j/bjes.2014.4.issue-1/bjes-2014-0004/bjes-2014-0004.xml?format=INT) (04.04.2015)

Stokes, B. (2009). Baltics Keep An Eye On Russia. - *National Journal*, 14. november 2009, p18-18.

[http://web.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?sid=c95d011a-c5f9-49b4-8905-](http://web.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?sid=c95d011a-c5f9-49b4-8905-8fc0cc073d55%40sessionmgr4001&crllhashurl=login.aspx%3fdirect=true%26hid=4106%26db=a9h%26AN=45266382%26site=ehost-live%26scope=site&hid=4112&vid=ht)

[8fc0cc073d55%40sessionmgr4001&crllhashurl=login.aspx%3fdirect=true%26hid=4106%26db=a9h%26AN=45266382%26site=ehost-live%26scope=site&hid=4112&vid=ht](http://web.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?sid=c95d011a-c5f9-49b4-8905-8fc0cc073d55%40sessionmgr4001&crllhashurl=login.aspx%3fdirect=true%26hid=4106%26db=a9h%26AN=45266382%26site=ehost-live%26scope=site&hid=4112&vid=ht)

Taavi Rõivas: Julgeoleku tagavad toimiv demokraatia ja heaolu kasv. (2014). - *Postimees Online*, 20. märts.

[http://arvamus.postimees.ee/2733936/taavi-roivas-julgeoleku-tagavad-toimiv-demokraatia-ja-](http://arvamus.postimees.ee/2733936/taavi-roivas-julgeoleku-tagavad-toimiv-demokraatia-ja-heaolu-kasv)

[heaolu-kasv](http://arvamus.postimees.ee/2733936/taavi-roivas-julgeoleku-tagavad-toimiv-demokraatia-ja-heaolu-kasv) (30.03.2015)

Toomse, R. (2015). Rene Toomse: Eesti julgeoleku ja riigikaitse realistlik visioon. - *Postimees Online*, 11. jaanuar.

[http://arvamus.postimees.ee/3052289/rene-toomse-eesti-julgeoleku-ja-riigikaitse-realistlik-](http://arvamus.postimees.ee/3052289/rene-toomse-eesti-julgeoleku-ja-riigikaitse-realistlik-visionsioon)

[visionsioon](http://arvamus.postimees.ee/3052289/rene-toomse-eesti-julgeoleku-ja-riigikaitse-realistlik-visionsioon) (30.03.2015)

USA toob oktoobris Eestisse tankid ja jalaväe lahingumasinad. (2014). - *Postimees Online*, 14. august.

[http://www.postimees.ee/2887427/usa-toob-oktoobris-eestisse-tankid-ja-jalavae-](http://www.postimees.ee/2887427/usa-toob-oktoobris-eestisse-tankid-ja-jalavae-lahingumasinad)

[lahingumasinad](http://www.postimees.ee/2887427/usa-toob-oktoobris-eestisse-tankid-ja-jalavae-lahingumasinad) (30.03.2015)

Vahre, L. (2015). Uuringu andmetel Eesti kaitsetahte tugevneb. – *Postimees Online*, 6.mai.

[http://arvamus.postimees.ee/3179355/lauri-vahre-uuringu-andmetel-eesti-kaitsetahte-](http://arvamus.postimees.ee/3179355/lauri-vahre-uuringu-andmetel-eesti-kaitsetahte-tugevneb)

[tugevneb](http://arvamus.postimees.ee/3179355/lauri-vahre-uuringu-andmetel-eesti-kaitsetahte-tugevneb) (06.05.2015)

Venemaast, varjenditest ja naistest püssi all - Diplomaatia suur valimisdebat. (2015). – *Diplomaatia*, Nr 137/138. veebruar. Intervjueerinud Külli-Riin Tigasson

[http://www.diplomaatia.ee/artikkel/venemaast-varjenditest-ja-naistest-pussi-all-diplomaatia-](http://www.diplomaatia.ee/artikkel/venemaast-varjenditest-ja-naistest-pussi-all-diplomaatia-suur-valimisdebat/)

[suur-valimisdebat/](http://www.diplomaatia.ee/artikkel/venemaast-varjenditest-ja-naistest-pussi-all-diplomaatia-suur-valimisdebat/) (30.03.2015)

View of US's global role 'worse'. (2007). - *BBC News*, 23. jaanuar.

<http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/6286755.stm> (01.05.2015)

Ühendriikide tankiüksus alustas Tapal teenistust. (2015). – Delfi päevauudised
<http://www.delfi.ee/news/paevauudised/eesti/fotod-uhendriikide-tankiüksus-alustas-tapal-teenistust?id=71141701> (01.05.2015)

LISAD

Lisa 1. Küsitlus

1. Vastaja vanus

- 20-30
- 30-50
- 50-65

2. Vastaja haridus?

- Keskkharidus
- Kesk-eriharidus
- Kõrgharidus

3. Kas olete aktiivne päevauudiste jälgija?

- Ei
- Huvitab, kuid igapäevaselt ei tarbija erinevaid uudiste kanaleid
- Jah

4. Kas Teie tunnetate ohtu Eesti julgeolekule arvestades päevakajalisi sündmusi?

- Jah
- Ei

5. Palun andke hinnang arvestades julgeolekupoliitikat ja rahvusvahelisi sündmusi.

VASTUSEVARIANDID: 5=Väga rahul, 4=Üsna rahul, 3=Ei ole ei rahul ega ka rahulolematu, 2=Üsna rahulolematu, 1=Väga rahulolematu

	5	4	3	2	1
1. NATO kohalolek Eestis	[[[[[
2. Eesti piiri turve	[[[[[
3. Kaitseväge võimekus	[[[[[
4. Poliitilised otsused julgeoleku poliitikas	[[[[[

6. Millist ohuallikat peate kõige kriitilisemaks Eestile?

- Venemaa ja sealne poliitika
- Terrorirühmitused
- Sisepoliitilistest pingetest tuleneda võivad rahutused

7. Juhul, kui peaks tekkima ohuolukord, siis kuidas käitute?

- Jään rahulikuks ja loodan omakaitse tõhususele ja NATO tegutsemisele
- Astun ise tegevusse ja püüan osaleda aktiivselt Eesti kaitstes
- Otsin esimest võimalust riigist lahkumiseks

8. Juhul kui vastasite eelmisele küsimusele viimase variandiga, siis milline muutus riigisüsteemis, poliitilistest otsustes või muus ühiskondlikus korralduses, paneks Teid otsustama teiste variantide kasuks ?

.....

SUMMARY

ACHIEVING NATIONAL SECURITY IN ESTONIA- WAYS OF MINIMIZING RISKS.

Johanna Tiidt

The subject was chosen by the author, considering the topicality and the fact that at the level of political relations, the issue represents a set of multi-layered solutions to problems that concern common citizens. Therefore, the author has established two hypotheses to be discussed in the research paper.

H1: Citizens do not perceive elevated levels of threat, considering the hot everyday issues.

H2: NATO's presence in Estonia is the factor with the largest contribution to the feeling of security in Estonia.

The aim of the author was to study, by means of a questionnaire, the attitude of population towards the current security level and what is seen as the most important risk factor, today, by the population – and what should be the measures to be adopted to change and improve the situation.

60 citizens were involved in the survey, by means of random sampling, and were sent the questionnaire. 46 individuals who received the questionnaire participated actively and returned the completed questionnaire to the author for conducting analysis. This represents 78% of the total number of potential respondents who received the questionnaire. According to the author, this is a good result as the topic may not be equally important for all people – or people are not willing to express their opinion on matters that include political aspects.

The conclusions of the graduation paper focus on the following principles, which were identified during the analysis of the questionnaire:

H1: Citizens do not perceive elevated levels of threat, considering the hot everyday issues.

According to the answers, given to question no. 4, included in the questionnaire, where the author wanted to obtain information whether the respondent perceives any threat to security, majority of the respondents – 72% - perceived no threat to our security.

H2: NATO's presence in Estonia is the factor with the largest contribution to the feeling of security in Estonia.

Analysis of the completed questionnaires showed that people appreciate NATO's presence in Estonia highly, the average score (5 point range was used) totalled to 4.4. It can be confirmed that political decisions and international agreements have been implemented properly and the result is feeling of satisfaction and security among the citizens of a small state.

As for the alternatives available for improvement – and what are the biggest disadvantages today – mostly militia and internal security issues were mentioned. The analysis of the questionnaire shows that people rate the situation with the border between Estonia and Russia to be very poor – and the same goes for the willingness to form a militia, where necessary. A proposal should be made to the current government to review, critically, the security principles, included in the coalition agreement, and draw up a specific action plan, including well-defined steps to be taken by the Government to rationalise the efforts of the Defence Forces and for the engagement of the Defence League.

The analysis of the questionnaire also showed that the general prevailing opinion of Estonian people jumping at the first opportunity to leave Estonia in case of a threat has been misleading. Majority of the population does not share this opinion and this is where the Government should consider how to rely on the wish of people to be loyal and increase their awareness of options available for them, more specifically, their appropriate response in situations that represent a security risk.

In conclusion, it has to be said that although the subject seems complicated and filled with political goals – and, as the consequence, also false emotions – our citizens are quite capable of selecting the information to be used for drawing important conclusions and perceiving, or not perceiving, threats. Living complicated times does not necessarily mean dangers or risks; it is important to remain calm and maintain intelligent attitude towards the surrounding world.